

**“Bank of Azərbaycan” ASC
Maliyyə Hesabatları**

*31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il
Müstəqil Auditorun Hesabatı ilə birlikdə*

Mündəricat**Müstəqil auditorun hesabatı**

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat.....	1
Ümumi gəlir haqqında hesabat	2
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	3
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	4

Maliyyə hesabatları ilə bağlı qeydlər

1. Əsas fəaliyyət	5
2. Hesabatların tərtibatının əsası	5
3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı	7
4. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və proqnozları	16
5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	16
6. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər.....	16
7. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	17
8. Müştərilərə verilmiş kreditlər	17
9. Əmlak və avadanlıqlar	19
10. Qeyri-maddi aktivlər	19
11. Vergilər	20
12. Satış üçün nəzərdə tutulmuş aktivlər	21
13. Digər aktivlər və öhdəliklər	21
14. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	21
15. Müştərilər qarşısında öhdəliklər	22
16. Subordinasiyalı borc öhdəliyi	23
17. Digər dəyərsizləşmə və ehtiyatlar	23
18. Kapital.....	23
19. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	23
20. Xalis haqq və komissiya gəliri	24
21. Digər gəlir	25
22. İşçilər üzrə və ümumi və inzibati xərcləri.....	25
23. Risklərin idarə edilməsi	25
24. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri	32
25. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinin təhlili.....	33
26. Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatlar	33
27. Kapitalın adekvatlığı.....	35
28. Hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisə.....	35

"Bank of Azərbaycan" ASC-nin səhmdarlarına və İdarə Heyətinə Müstəqil Auditorun Hesabatı:

Biz "Bank of Azərbaycan" ASC-nin ("Bank") 31 dekabr 2010-cu il tarixinə bu hesabatla əlavə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan il üzrə ümumi gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu prinsipləri və digər izahedici qeydlərin icmalından ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Maliyyə hesabatları üçün rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq əhəmiyyətli səhvlər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin lazım bildiyi daxili nəzarət üzrə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim vəzifəmiz apardığımız audit əsasında həmin maliyyə hesabatları üzrə rəy ifadə etməkdir. Biz auditin beynəlxalq standartlarına uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar bizdən etik normalara riayət etməyi və auditin planlaşdırılması və aparılmasını maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilməyində kifayət qədər əmin olacaq tərzdə həyata keçirməyi tələb edir.

Auditə maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlər və açıqlamalar barədə audit sübutunun əldə edilməsi üçün prosedurların həyata keçirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun mühakiməsindən, eləcə də fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərin olması riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Bu risklər qiymətləndirilərkən auditor müəyyən şəraitdə münasib olan audit prosedurlarının işlənilməsi üçün hazırlanması məqsədilə müəssisənin maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsinə aid olan daxili nəzarət elementlərini nəzərə alır, lakin bu zaman müəssisənin daxili nəzarət sisteminin səmərəliliyi haqqında rəy bildirmək məqsədini güdmür. Auditə, həmçinin, tətbiq edilmiş uçot prinsiplərinin münasibliyinin və rəhbərlik tərəfindən edilmiş ehtimalların məntiqiliyinin qiymətləndirilməsi, o cümlədən ümumilikdə maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi üzrə qiymətləndirmənin aparılması daxildir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Rəy

Bizim fikrimizcə, maliyyə hesabatları 31 dekabr 2010-cu il tarixinə Bankın maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

İzahedici paraqraf

Rəyimizdə şərt bildirmədən biz diqqəti maliyyə hesabatları ilə bağlı 2-ci Qeydə yönəldirik. Burada göstərilir ki, Bank 31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il ərzində 6,075 min AZN məbləğində xalis zərər çəkmiş və həmin tarixə Bankın 17,659 min AZN məbləğində yığılmış zərərləri olmuşdur. Bundan əlavə, həmin tarixdə Bankın kapitalın adekvatlığı əmsalı və likvidlik əmsalı Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müəyyən etdiyi minimum tələblərindən aşağıdır. Bu məsələlər, 2-ci Qeyddə açıqlanan digər məsələlərlə yanaşı Bankın daim fəaliyyətdə olan müəssisə kimi əməliyyatlarına davam etməsinə əhəmiyyətli şübhə yaradan ciddi qeyri-müəyyənliyin mövcudluğunu göstərir.

Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.

3 iyun 2011-ci il

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)*

	Qeydlər	2010	2009 Yenidən hesablanmış (Qeyd 2)	2008 Yenidən hesablanmış (Qeyd 2)
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	5	12,195	10,382	4,955
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər	6	324	335	2,260
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	7	673	660	224
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	122,824	108,254	92,882
Əmlak və avadanlıqlar	9	3,017	3,084	2,529
Qeyri-maddi aktivlər	10	185	158	127
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	11	248	3,238	63
Satış üçün saxlanılan aktivlər	12	884	-	-
Sair aktivlər	13	729	469	2,815
Cəmi aktivlər		141,079	126,580	105,855
Öhdəliklər				
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	14	52,320	56,124	43,808
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	15	70,536	66,292	42,896
Sair öhdəliklər	13	851	748	988
Subordinasiyalı borc öhdəliyi	16	11,531	-	-
Cəmi öhdəliklər		135,238	123,164	87,692
Kapital	18			
Səhmdar kapitalı		23,500	15,000	14,635
(Yığılmış zərər) / bölüşdürülməmiş mənfəət		(17,659)	(11,584)	3,528
Cəmi kapital		5,841	3,416	18,163
Cəmi öhdəliklər və kapital		141,079	126,580	105,855

Maliyyə hesabatlarını Bankın İdarə Heyətinin rəhbərliyi adından imzalayan və buraxılmasına icazə verənlər:

Nedim Kaşkal

İdarə Heyətinin Sədri

Lətifət Əliyeva

Baş Mühasib

3 iyun 2011-ci il

ÜMUMİ GƏLİR HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)*

	<i>Qeydlər</i>	2010	2009 Yenidən hesablanmış (Qeyd 2)
Faiz gəliri			
Müştərilərə verilmiş kreditlər		17,996	14,100
Buraxılmış zəmanətlər		548	421
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər		98	42
Digər		-	30
		18,642	14,593
Faiz xərci			
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		(5,961)	(6,933)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		(2,626)	(765)
Subordinasiyalı borc öhdəliyi		(281)	-
		(8,868)	(7,698)
Xalis faiz gəliri		9,774	6,895
Kreditin dəyərsizləşməsi xərci	8	(7,589)	(14,770)
Kreditin dəyərsizləşməsi xərcindən sonra xalis faiz gəliri		2,185	(7,875)
Xalis haqq və komissiya gəliri	20	2,546	1,867
Xarici valyutadan xalis gəlirlər/(zərərlər):			
- dilinq əməliyyatları üzrə		326	457
- yenidən qiymətləndirmə üzrə		(184)	141
Digər gəlirlər	21	569	31
Qeyri-faiz gəliri		3,257	2,496
İşçilər üzrə xərclər	22	(4,059)	(5,337)
Ümumi və inzibati xərclər	22	(3,664)	(3,365)
Köhnəlmə və amortizasiya	9, 10, 22	(850)	(712)
Digər dəyərsizləşmənin qaytarılması / (xərci)	17	45	(2,093)
Qeyri-faiz xərcləri		(8,528)	(11,507)
Mənfaat vergisi gəlirindən / (xərcindən) əvvəl zərər		(3,086)	(16,886)
Mənfaat vergisi (xərci) / gəliri	11	(2,989)	3,174
İl üzrə zərər		(6,075)	(13,712)
Digər ümumi gəlir		-	-
İl üzrə cəmi ümumi zərər		(6,075)	(13,712)

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)*

	<i>Qeydlər</i>	<i>Səhmdar kapitalı</i>	<i>Bölüşdürülməmiş mənfəət / (yığılmış zərər)</i>	<i>Cəmi kapital</i>
1 yanvar 2009-cu il		14,635	3,528	18,163
Əlavə səhmdar kapitalının emissiyası	18	365	-	365
Elan edilmiş dividendlər	18	-	(1,400)	(1,400)
İl üzrə cəmi ümumi zərər (yenidən hesablanmış)		-	(13,712)	(13,712)
31 dekabr 2009-cu il (yenidən hesablanmış)		15,000	(11,584)	3,416
İl üzrə cəmi ümumi zərər		-	(6,075)	(6,075)
Əlavə səhmdar kapitalının emissiyası	18	8,500	-	8,500
31 dekabr 2010-cu il		23,500	(17,659)	5,841

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)*

	<i>Qeydlər</i>	2010	2009 Yenidən hesablanmış (Qeyd 2)
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Alınmış faiz		11,094	13,002
Ödənilmiş faiz		(8,520)	(7,696)
Alınmış haqq və komissiya		2,643	2,084
Ödənilmiş haqq və komissiya		(115)	(217)
Xarici valyuta ilə diling əməliyyatlarından əldə olunan reallaşdırılmış xalis gəlir		326	457
Əldə edilmiş sair gəlir		565	32
İşçilər üzrə xərclər		(3,911)	(5,171)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər		(3,412)	(3,279)
Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə əldə edilən pul vəsaitlərinin hərəkəti		(1,330)	(788)
<i>Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/ azalma</i>			
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər		11	1,925
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər		(133)	(436)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(14,832)	(28,429)
Satış üçün saxlanılan aktivlər		(884)	-
Əvvəlcədən ödənilmiş vergilər		-	488
Digər aktivlər		(234)	(235)
<i>Əməliyyat öhdəliklərində xalis artım/(azalma)</i>			
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		(3,654)	12,316
Müştərilər qarşısında öhdəliklər		3,984	23,393
Maliyyə lizinqi əsasında öhdəliklər		-	(233)
Digər öhdəliklər		(293)	(259)
Mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə (istifadə edilən)/əldə edilən xalis pul vəsaitləri		(17,365)	7,742
Ödənilmiş mənfəət vergisi		-	-
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə (istifadə edilən) / əldə edilən xalis pul vəsaitləri		(17,365)	7,742
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əmlak və avadanlıqların satın alınması	9	(759)	(1,299)
Qeyri-maddi aktivlərin satın alınması	10	(55)	(53)
Əmlak və avadanlıqların satılmasından gəlirlər		8	54
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(806)	(1,298)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Subordinasiyalı borc öhdəliyindən gəlirlər		11,500	-
Səhmdar kapitalının emissiyasından gəlirlər	18	8,500	365
Səhmdarlara ödənilmiş dividendlər	18	-	(1,400)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə əldə edilən / (istifadə edilən) xalis pul vəsaitləri		20,000	(1,035)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentlərinə valyuta məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri		(16)	18
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis artım		1,813	5,427
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	5	10,382	4,955
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin sonuna	5	12,195	10,382

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

1. Əsas fəaliyyət

"Bank of Azərbaycan" ("Bank") 1993-cü ilin dekabr ayında Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında təsis edilmişdir.

Bank Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının ("ARMB") 1 dekabr 1993-cü ildə verdiyi ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir və öz fəaliyyətini ARMB tərəfindən 9 mart 2006-cı il tarixində yenilənmiş 25 fevral 1998-ci il tarixli 02-10/101 sayılı və 14 avqust 2002-ci il tarixli 02-10/285 sayılı bank fəaliyyəti və valyuta əməliyyatlarının həyata keçirilməsi üçün ümumi lisenziya əsasında həyata keçirir.

Bank kommersiya bankıdır və həm özəl, həm də dövlətin mülkiyyətində olan kommersiya müəssisələrinə və fiziki şəxslərə xidmətlər göstərir. Bank əhalidən əmanətlər alır və kreditlər verir, Azərbaycanın daxilində və xaricində ödənişləri köçürür, valyuta mübadiləsini aparır və kommersiya və pərakəndə müştərilərinə digər bank xidmətlərini göstərir. Bankın göstərdiyi digər xidmətlərə akkreditivlərin, zəmanətlərin verilməsi, maliyyələşdirmədən sonra xidmətlərin göstərilməsi və beynəlxalq və yerli pul köçürmələri daxildir.

Bankın baş ofisi Bakıda yerləşir, Bakıda və Azərbaycan Respublikasında 12 filialı (2009-cu ildə: 15 filialı) vardır. Bankın rəsmi ünvanı belədir: Azərbaycan, Bakı, H. Sarabski küçəsi, 657.

2007-ci ilin sentyabr ayından başlayaraq Bank əmanətlərin sığortalanması sisteminin üzvüdür. Bu sistem "Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa və digər normativ aktlara əsaslanır və Azərbaycan Respublikası Depozitlərin Sığortalanması Dövlət Fondu tərəfindən idarə olunur. Sığorta, Bank ödəmə qabiliyyətini itirərsə və ARMB-nin bank lisenziyası geri çağırılsa, Bankın hər bir fiziki şəxs qarşısında 30 min Azərbaycan manatına qədər məbləğdə olan fərdi depozitlər üçün öhdəliyini əhatə edir.

31 dekabrda Bankın mövcud səhmlərinə aşağıdakı səhmdarlar sahib olmuşlar:

Səhmdar	2010 %	2009 %
Anar Məmmədov	81.00	75.33
Mübariz Məmmədov	18.00	24.00
"Nem Holding Limited" Şirkəti	1.00	0.67
Cəmi	100.00	100.00

Banka ümumi nəzarəti cənab Anar Məmmədov həyata keçirir.

2. Hesabatların tərtibatının əsası

Ümumi məsələlər

Hazırkı maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") əsasında hazırlanmışdır.

Nizamlama məqsədləri üçün Bank qeydlərin aparılmasını və maliyyə hesabatlarının hazırlanmasını Azərbaycan manatı ilə və Azərbaycanın bank uçotu qanunvericiliyinə və əlaqəli təlimatlara uyğun olaraq həyata keçirməlidir. Hazırkı maliyyə hesabatları MHBS-na uyğunlaşmaq məqsədilə Bankın düzəlişlər və yenidən təsnifatlar aparılmış kitab və qeydlərinə əsaslanır.

Aşağıdakı mühasibat uçotu prinsiplərində göstərilənlər istisna olmaqla, maliyyə hesabatları ilkin maya dəyəri əsasında hazırlanmışdır.

Hazırkı maliyyə hesabatları, bir səhmin dəyəri və xüsusi olaraq qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, min Azərbaycan manatı ("AZN") ilə təqdim edilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

2. Hesabatların tərtibatının əsası (davamı)

Fəaliyyətin fasiləsizliyi

31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə Bankın 6,075 AZN məbləğində xalis zərəri və həmin tarixdə 17,659 AZN məbləğində yığılmış zərərləri olmuşdur. Bundan əlavə, həmin tarixə Bankın 8.5% səviyyəsində kapitalın adekvatlığı əmsalı və 11% səviyyəsində likvidlik əmsalı ARMB-nın tələb etdiyi minimum, müvafiq olaraq, 12% və 30% səviyyələrindən aşağı olmuşdur. Həmçinin, Bankın , 27,642 AZN və 20,444 AZN məbləğlərində, müvafiq olaraq, bir ilə qədər və bir ildən çox müddətlər üzrə mənfə müddət uyğunsuzluqları olmuşdur (25-ci Qeyddə açıqlanır). Bu faktlar Bankın daim fəaliyyətdə olan təşkilat kimi əməliyyatlarına davam edə biləcəyinə əhəmiyyətli şübhə doğuran ciddi qeyri-müəyyənlik yaradır. Bankın rəhbərliyi hesab edir ki, yuxarıdakı məsələlərlə bağlı münasib tədbirlər görülür.

Bundan əlavə, 21 yanvar 2010-cu il tarixində Bankda ARMB tərəfindən keçirilmiş yoxlama əsasında ARMB fiziki şəxslərə bütün növ müştəri hesablarının açılmasına və 100%-lik risk qruplarına aid olan aktivlərin yuxarı səviyyəsinə məhdudiyətlər qoymuşdur. Bu məhdudiyətlər kredit zərərləri üçün ehtiyatın və vaxtı ötmüş kreditlərin vacibliyinə cavab olaraq tətbiq edilmişdir. 19 fevral 2010-cu il tarixində ARMB, təminatlı kreditlərin (yeni 100%-lik risk qruplarına aid olan aktivlərin) verilməsinə qoyulan məhdudiyətlər istisna olmaqla, cari hesabların açılması və fiziki şəxslərdən müddətli depozitlərin cəlb edilməsi üzrə məhdudiyətləri aradan götürmüşdür.

Yuxarıdakı məsələləri həll etmək üçün rəhbərliyin atdığı addımlar çərçivəsində aşağıdakı tədbirlər görülmüş və ya görülməkdədir:

- 2010-cu ilin fevral ayında ARMB-dan 3,000 AZN məbləğində bir illik kredit alınmışdır;
- 12 may 2010-cu il və 19 iyul 2010-cu il tarixlərində Bank səhmdar kapitalını, müvafiq olaraq, 500 AZN və 8,000 AZN artırmışdır;
- 29 sentyabr 2010-cu ildə Bank əlaqəli tərəfdən 11,250 AZN məbləğində müddəti 29 sentyabr 2015-ci ildə başa çatan subordinasiyalı borc əldə etmişdir;
- Bank səhmdar kapitalını 11,500 AZN məbləğində artırmağı planlaşdırır. Bu plana uyğun olaraq, 4 aprel 2011-ci ildə Bank 3,600 AZN məbləğində 180,000 səhm buraxmış və bundan sonra 6 aprel 2011-ci ildə 4,283 AZN məbləğində əlavə 214,135 buraxılmışdır (Qeyd 28).
- Bank yeni kreditlərin buraxılması üçün sərt prudensial tədbir və prosedurlar tətbiq etməklə və dəyərsizləşmiş kreditlər üçün girovu mülkiyyətə almaqla kreditlərin keyfiyyətini təkmilləşdirməyə davam edir.

Bankın rəhbərliyi və səhmdarları Bankın Azərbaycan Respublikasında həm korporativ, həm pərakəndə seqmentlərdə fəaliyyətini daha da genişləndirmək niyyətindədir. Rəhbərlik hesab edir ki, fəaliyyətin fasiləsizliyi fərziyyəsi Bank üçün münasibdir. Səhmdar kapitalında gələcək artımı nəzərə almaqla, Bank səhmdarların Bankın maliyyə baxımdan dəstəklənməsinə davam etmək niyyətini nümayiş etdirmişdir. Bundan əlavə, tarixi təcrübə göstərir ki, qısamüddətli öhdəliklər adətən fəaliyyətin adı gedişində yenidən maliyyələşdirilir.

Rəhbərlik hesab edir ki, alternativ maliyyələşdirmə mənbələri əldə edilənə qədər banklar və Bankın digər iri kreditörleri tərəfindən ödənilməmiş qalıqların qaytarılmasının tələb edilməsi ehtimalı azdır. Rəhbərlik müştərilərdən kifayət qədər kredit ödənişlərini almaq və kifayət qədər maliyyə vəsaitlərini əldə etmək niyyətindədir və bu da Banka cari öhdəliklərin əhəmiyyətli hissəsini ödəmək və dövriyyə kapitalı əmsallarını təkmilləşdirmək imkanını verəcəkdir. Rəhbərlik 2011-ci il üzrə proqnozlar hazırlamış və hesab edir ki, əməliyyat və maliyyə fəaliyyətindən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti Bankın öhdəliklərini vaxtında ödəmək üçün kifayət olacaqdır.

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarını Bankın daim fəaliyyətdə olması və yaxın gələcəkdə əməliyyatlarına davam etməsi fərziyyəsi ilə hazırlamışdır. Hazırkı maliyyə hesabatlarına yuxarıda göstərilən qeyri-müəyyənliklərin nəticəsi olaraq yarana bilən hər hansı təşihlər daxil deyildir.

Yenidən hesablamalar və yenidən təsnifat

Yenidən hesablamalar

31 dekabr 2010-cu il tarixinə və bu tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən Bank əvvəlki dövrlərə aid olan aşağıdakı səhvləri müəyyən etmiş və müvafiq olaraq 31 dekabr 2009-cu il tarixinə və bu tarixdə başa çatan il üzrə müqayisəli məlumatda yenidən hesablamalar aparmışdır:

- 31 dekabr 2009-cu il tarixinə Bank buraxılmış kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün kifayət qədər ehtiyat tanımamışdır. Bu səhvin düzəldilməsi nəticəsində 2009-cu il üzrə kreditin dəyərsizləşməsi xərci artmış və 31 dekabr 2009-cu il tarixində mövcud kreditlərin qalığı 14,542 AZN məbləğində azalmış və təxirə salınmış vergiyə müvafiq təsir göstərilmişdir.
- ARMB-da 335 AZN (2008: 2,260 AZN) məbləğində məcburi ehtiyat əvvəl "Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri"nə təsnif edilmişdir. Düzəliş edildikdən sonra, həmin vəsaitlərin məhdudlaşdırılmış məqsədlər üçün istifadə edilə bilməsini nəzərə almaqla, bunlar "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər" kimi təqdim edilmişdir.
- Kredit təşkilatlarında 213 AZN (2008: 478 AZN) məbləğində cari hesablar əvvəl "Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər"ə təsnif edilmişdir. Düzəliş edildikdən sonra, həmin vəsaitlərin məhdudlaşdırılmamış məqsədlər üçün istifadə edilə bilməsini nəzərə almaqla, bunlar "Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri" kimi təqdim edilmişdir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

2. Hesabatların tərtibatının əsası (davamı)

Yenidən hesablamalar və yenidən təsnifat (davamı)

Yenidən təsnifat

Bundan əlavə, Bank 635 AZN məbləğində "Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər üzrə faiz xərci"ni "Müştərilər qarşısında öhdəliklər üzrə faiz xərci"nə yenidən təsnif etmişdir.

Yenidən təsnif etmənin və yenidən hesablamaların 31 dekabr 2009-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat təsiri və həmin tarixdə başa çatan il üzrə ümumi gəlir haqqında hesabat təsiri aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	Əvvəl göstərilmiş	Yenidən hesablama	Yenidən təsnif etmənin təsiri	Təshih edilmiş
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	10,504	(122)	-	10,382
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər	-	335	-	335
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	873	(213)	-	660
Müştərilərdən alınacaq kreditlər və debitor borcları	122,796	(14,542)	-	108,254
Təxirə salınmış vergi aktivi	38	3,200	-	3,238
Ümumi gəlir haqqında hesabat				
Müştərilər qarşısında öhdəliklər üzrə faiz xərci	(6,298)	-	(635)	(6,933)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər üzrə faiz xərci	(1,400)	-	635	(765)
Kreditin dəyərsizləşməsi xərci	(228)	(14,542)	-	(14,770)
Mənfəət vergisi xərci/gəliri	(25)	3,199	-	3,174

1 sayılı "Maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi" MUBS-na (yenidən baxılmış) uyğun olaraq Bank ən erkən müqayisə aparıla bilən dövr olan 31 dekabr 2008-ci il tarixində maliyyə vəziyyəti haqqında müqayisəli hesabat təqdim etmişdir, çünki maliyyə hesabatlarındakı maddələr retrospektiv qaydada yenidən hesablanmış və yenidən təsnif edilmişdir.

	Əvvəl göstərilmiş	Yenidən hesablama	Yenidən təsnif etmənin təsiri	Təshih edilmiş
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	6,738	(1,783)	-	4,955
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər	-	2,260	-	2,260
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	702	(478)	-	224

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı

Mühasibat uçotu prinsiplərində dəyişikliklər

İl ərzində Bank aşağıdakı düzəlişlər edilmiş MHBS və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhi Komitəsinin ("BMHŞK") yeni Şərhlərini qəbul etmişdir. Bu dəyişikliklərin əsas təsiri aşağıdakı kimi olmuşdur:

39 sayılı MUBS-a düzəliş "Maliyyə alətləri: tanınması və ölçülməsi" - Meyarlara uyğun hədəclənmiş alətlər

39 sayılı MUBS-a düzəliş 2008-ci ilin avqust ayında buraxılmış və 1 iyul 2009-cu il tarixində və ya bundan sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Bu düzəliş hədəclənmiş maddədə birtərəfli riskin təyin edilməsini və inflyasiyanın müəyyən vəziyyətlərdə hədəclənmiş risk və ya onun bir hissəsi kimi təyin edilməsini izah edir. Bu düzəliş göstərir ki, müəssisəyə maliyyə alətinin ədalətli dəyərindəki dəyişikliklərin və ya pul vəsaitlərinin hərəkətində dəyişkənliyin bir hissəsini hədəclənmiş maddə kimi təyin edilməsinə icazə verilir. Düzəliş Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyib, çünki Bank bu cür hədəclərdə iştirak etmir.

2 sayılı MHBS "Səhmlər əsasında ödəniş: Qrup tərəfindən pul vəsaitləri vasitəsilə həyata keçirilən səhmlər əsasında ödəmə sövdələşmələri"

2 sayılı MHBS-a düzəliş 2009-cu ilin iyun ayında buraxılmış və 1 yanvar 2010-cu il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Düzəliş qrup tərəfindən pul vəsaitləri vasitəsi ilə həyata keçirilən səhmlər əsasında ödəmə sövdələşmələrinin həcmi və uçotunu aydınlaşdırır. Bu düzəliş həmçinin 8 və 11 sayılı BMHŞK şərhlərini əvəz edir. Bu düzəliş Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyib.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Mühasibat uçotu prinsiplərində dəyişikliklər (davamı)

3 sayılı MHBS "Müəssisələrin birləşməsi" (2008-ci ilin yanvar ayında yenidən baxılmış) və 27 sayılı MUBS "Birləşdirilmiş (konsolid edilmiş) və ya fərdi maliyyə hesabatları" (2008-ci ilin yanvar ayında yenidən baxılmış)

Yenidən baxılmış standartlar 2008-ci ilin yanvar ayında buraxılmış və 1 iyul 2009-cu il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə dövrlərinə tətbiq edilir. Yenidən baxılmış 3 sayılı MHBS müəssisələrin birləşməsinin uçotunda bir sıra dəyişikliklər etmişdir ki, bunlar tanınan qudvilin məbləğinə, satınalma baş verdiyi dövrdə hesabat verilən nəticələrə və gələcəkdə hesabat verilən nəticələrə təsir göstərir. Yenidən baxılmış 27 sayılı MUBS tələb edir ki, törəmə müəssisənin iştirak payında dəyişikliklər kapital əməliyyatları kimi uçota alınsın. Beləliklə, bu dəyişiklik nə qudvilə təsir göstərəcək, nə də ki, gəlirin və ya zərərin yaranmasına səbəb olacaqdır. Bundan əlavə, yenidən baxılmış standart törəmə müəssisə tərəfindən çəkilmiş zərərlərin, eləcə də törəmə müəssisə tərəfindən nəzarətin itirilməsinin uçotunu dəyişir. Yenidən baxılmış Standartlarla tətbiq edilən dəyişikliklər Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməmişdir, çünki Bank belə əməliyyatlarla məşğul olmur.

17 sayılı BMHŞK "Qeyri-nağd aktivlərin mülkiyyətçilərə paylanması"

17 sayılı BMHŞK şərh 27 noyabr 2008-ci ildə buraxılmış və 1 iyul 2009-cu il tarixində və ya bundan sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. 17 sayılı BMHŞK, birgə nəzarət edilən əməliyyatlar istisna olmaqla, qeyri-nağd aktivlərin proporsional bölüşdürülməsinə tətbiq edilir və tələb edir ki, ödəniləcək dividend, bu dividendin verilməsinə müvafiq qaydada icazə verildə və artıq müəssisənin sərəncamında olmayanda, tanınsın. Müəssisə ödəniləcək dividendi bölüşdürüləcək xalis aktivlərin ədalətli dəyəri ilə ölçməlidirlər. Müəssisə ödənilmiş dividend və mənfəət və ya zərərdə bölüşdürülmüş xalis aktivlərin balans dəyəri arasında fərqi tanımalıdır. Bu Şərh həmçinin tələb edir ki, mülkiyyətçilərə bölüşdürülmək üçün saxlanılan xalis aktivlər dayandırılmış əməliyyatlar tərifinə uyğun gələndə, müəssisə əlavə açıqlamalar versin. Bu Şərh Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyib.

MHBS-lara təkmilləşdirmələr

2009-cu ilin aprel ayında MUBSK standartlara, ilk öncə uyğunsuzluqları aradan götürmək və mətni aydınlaşdırmaq məqsədilə ikinci düzəlişlər toplusunu buraxmışdır. Düzelişlərin böyük hissəsi 1 yanvar 2010-cu il tarixində və ya bundan sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Hər bir standart üçün ayrıca keçid şərtləri nəzərdə tutulur. Mühasibat uçotu prinsiplərində dəyişikliklərin edilməsi ilə nəticələnən aşağıdakı düzəlişlər istisna olmaqla, 2009-cu ilin aprel ayının "MHBS-na təkmilləşdirmələr"inə daxil olan düzəlişlər Bankın mühasibat uçotu prinsiplərinə, maliyyə vəziyyətinə və ya əməliyyat nəticələrinə təsir göstərməyib.

- 5 sayılı MHBS "Uzunmüddətli satış üçün saxlanılmış aktivlər və dayandırılmış əməliyyatlar": aydınlaşdırır ki, satış üçün saxlanılmış və ya dayandırılmış əməliyyatlar kimi təsnif edilən uzunmüddətli aktivlər və satış qrupları haqqında tələb olunan açıqlamalar yalnız 5 sayılı MHBS-da göstərilən açıqlamalardır. Digər MHBS-ların açıqlama tələbləri yalnız həmin uzunmüddətli aktivlər və ya dayandırılmış əməliyyatlarla bağlı tələb olunan xüsusi hallarda tətbiq olunur. Bu, Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyib.
- 8 sayılı MHBS "Əməliyyat seqmenti haqqında məlumat": aydınlaşdırır ki, seqmentin aktivləri və öhdəlikləri haqqında hesabat yalnız əməliyyat qərarlarını qəbul edən əsas şəxs tərəfindən istifadə edilən qiymətləndirmələrə həmin aktiv və öhdəliklər daxil olduğu hallarda təqdim edilməlidir. Bank seqment haqqında hesabat verməli olmadığı üçün bu, Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyib.
- 7 sayılı MUBS "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat": dəqiq göstərir ki, yalnız aktivin tanınması ilə nəticələnən məsrəflər investisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təsnif edilə bilər.
- 36 sayılı MUBS "Aktivlərin dəyərsizləşməsi": Düzeliş aydınlaşdırır ki, müəssisələrin birləşməsi zamanı əldə edilmiş qudvilin bölüşdürülməsində iştirak edə bilən ən iri bölmə, 8 sayılı MHBS-da müəyyən edildiyi kimi, hesabat vermə məqsədləri üçün ümumiləşdirilənə qədər, əməliyyat seqmentidir. Müəssisələrin birləşməsi baş vermədiyi bir şəraitdə, bu düzəliş Banka təsir göstərməmişdir.

Maliyyə aktivləri

İlkin tanıma

39 sayılı MUBS-na uyğun olaraq maliyyə aktivləri müvafiq qaydada mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri, kreditlər və debitor borcları, ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan alətlər və ya satış üçün mövcud olan maliyyə alətlərinə təsnif edilir. Maliyyə aktivləri ilk olaraq qeydə alınanda, ədalətli dəyərlə ölçülür. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilməyən investisiyalar əks etdirilərkən, onların ədalətli dəyərlərinə əməliyyatla birbaşa əlaqəsi olan xərclər əlavə edilir. Bank maliyyə aktivlərini ilkin tanıma zamanı təsnifləşdirir və sonra aşağıda təsvir olunan müəyyən hallarda maliyyə aktivlərini yenidən təsnif edə bilər.

Tanıma tarixi

Maliyyə aktivlərinin bütün müntəzəm alışları və satışları alqı-satqı tarixində, yəni Bank aktivini almaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü tarixdə tanınır. Müntəzəm alış və ya satış əməliyyatlarına qanunvericiliklə və ya bazar razılaşmaları ilə ümumi şəkildə müəyyən edilmiş müddət ərzində aktivlərin çatdırılmasını tələb edən maliyyə aktivlərinin alınması və ya satılması daxildir.

Qarşılıqlı əvəzləşdirmə

Bank maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin tanınmış məbləğlərini qarşılıqlı əvəz etmək üçün qanuni hüquqa malik olduğu və ya hesablaşmanı netto əsasında həyata keçirmək, ya da eyni vaxtda aktivini realizasiya etmək və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda, qarşılıqlı əvəzləşdirir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğ kimi təqdim edir. Bu adətən əsas əvəzləşdirmə razılaşmalarında baş vermir və əlaqəli aktiv və öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ümumi məbləğdə göstərilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi

Hər hesabat tarixində aktiv bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri elan edilmiş bazar qiymətlərinə və ya dilerin müəyyən etdiyi qiymətlərə (uzunmüddətli mövqə üçün alıcının qiyməti və qısamüddətli mövqə üçün satıcının qiyməti) istinadən satışla əlaqədar xərclər çıxılmadan müəyyən edilir.

Aktiv bazarda alınıb-satılmayan bütün digər maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu cür metodlara xalis cari dəyər metodları, bazarda müşahidə edilən qiymətləri olan oxşar maliyyə alətləri ilə müqayisə, opsiyonların qiymətləndirilməsi modeli və digər qiymətləndirmə modelləri daxildir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnif edilməsi

Satış üçün saxlanılan aktiv kimi təsnif edilən qeyri-törəmə maliyyə aktivləri yaxın zamanda satılmaq məqsədilə artıq saxlanılırsa, o aşağıdakı hallardan birində mənfəət və ya zərər vəsaitlə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarıla bilər:

- Yuxarıda göstərilmiş kreditlər və debitor borcları anlayışına uyğun olan maliyyə aktivləri bu halda kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər ki, Bank onu yaxın gələcəkdə və ya ödəniş tarixində saxlamaq niyyətində və qabiliyyətində olsun;
- Digər maliyyə aktivləri yalnız nadir hallarda satıla bilən və ya ödəniş tarixinə qədər saxlanılan aktivlər kimi yenidən təsnif edilə bilər.

Kreditlər və debitor borcları tərifinə uyğun gələn satıla bilən aktivlər kimi təsnif edilmiş maliyyə aktivləri o halda kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər ki, Bank onları yaxın gələcəkdə və ya ödəniş tarixinə qədər saxlamaq niyyətində və ya qabiliyyətində olsun.

Maliyyə aktivləri yenidən təsnif etmə tarixində ədalətli dəyərlə yenidən təsnif edilir. Mənfəət və ya zərərdə tanınmış gəlir və ya zərər ləğv edilmir. Yenidən təsnif etmə tarixində maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri, müvafiq olaraq, onun yeni dəyəri və ya amortizasiya edilmiş dəyəri olur.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kassada olan pul vəsaitləri, ARMB-dan alınacaq məbləğlər (məcburi ehtiyatları çıxmaqla) və ödəmə müddəti doxsan gündən artıq olmayan və müqavilə yüklülüyündən azad olan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər daxildir.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından (ARMB) alınacaq məbləğlər

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından (ARMB) alınacaq məbləğlər fəaliyyətin adi gedişində istifadə edilməsi məhdudlaşdırılmış ARMB-dakı məcburi qalıqlardan ibarətdir.

Lizinq

Maliyyə lizinqi - Bank lizinqalan qismində

Bank maliyyə lizinqini lizinq müddəti başlayanda maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aktivlərin və öhdəliklərin tərkibində lizinqə götürülən əmlakın ədalətli dəyərinə bərabər olan məbləğlərlə və ya, bu məbləğ ədalətli dəyərdən daha az olarsa, minimal lizinq ödənişinin cari dəyəri ilə əks etdirir. Minimal lizinq ödənişinin cari dəyəri hesablanarkən diskontlaşdırma amili kimi lizinq üzrə daxili faiz dərəcəsi istifadə edilir (həmin dərəcəni müəyyən etmək mümkündürsə). Əks hallarda Bankın artan borc dərəcəsi istifadə edilir. Çəkilməmiş ilkin birbaşa xərclər aktivin bir hissəsi kimi tanınır. Lizinq ödənişləri maliyyələşdirmə xərcləri və öhdəliyin ödənilməsi arasında bölüşdürülür. Maliyyələşdirmə xərcləri lizinq müddəti ərzində ehtisablaşdırılır ki, hər bir hesabat dövründə öhdəliklərin qalığına hesablanan daimi dövrü faiz dərəcəsi ilə xərclərin əks etdirilməsi təmin edilsin.

Lizinqalan tərəfindən maliyyə lizinqi üzrə yerinə yetirilən əməliyyatlara birbaşa aid olan məsrəflər lizinqə götürülən aktivlərin tərkibində əks etdirilir.

Əməliyyat lizinqi - Bank lizinqalan qismində

Lizinq obyektlərinin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar risk və gəlirlər lizinqverən tərəfindən Banka ötürülmədikdə aktivlərin lizinqi əməliyyat lizinqi hesab olunur. Əməliyyat lizinqi əsasında ödənişlər lizinqin müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən ümumi və inzibati xərclərin tərkibinə daxil edilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyersizləşməsi

Maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyersizləşməsi ehtimalına dair obyektiv sübutların olub-olmamasını müəyyən etmək üçün Bank hər hesabat tarixində qiymətləndirmə aparır. Maliyyə aktivi və ya maliyyə aktivləri qrupu yalnız və yalnız aktiv ilk dəfə əks etdirildikdən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyersizləşmənin obyektiv sübutu olanda (baş vermiş "zərər hadisəsi") və ya bu zərər hadisəsi (və ya hadisələri) maliyyə aktivi və ya maliyyə aktivləri qrupundan gözlənilən və etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilən pul vəsaitləri hərəkətlərinə təsir göstərəndə dəyersizləşmiş hesab edilir. Dəyersizləşmənin sübutlarına borcalanın və ya borcalanlar qrupunun mühüm maliyyə çətinlikləri ilə rastlaşması, faizlərin və ya əsas məbləğin ödənilməsi öhdəliklərini pozması, yüksək müflisləşmə və ya digər maliyyə yenidənqurması ehtimalı ilə qarşılaşmasına dair sübutlar, habelə müşahidə edilən bazar məlumatları əsasında qiymətləndirilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətində ölçülə bilən azalmaya (misal üçün vaxtı ötmüş ödənişlərin səviyyələrində dəyişikliklərə və ya aktivlər üzrə zərərlərlə uzlaşan iqtisadi şəraitlərə) dair sübutlar daxildir.

Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər və müştərilərə verilmiş kreditlər

Amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlərlə və müştərilərə verilmiş kreditlərlə bağlı Bank əvvəlcə fərdi olaraq mühüm maliyyə aktivləri üçün fərdi və fərdi olaraq mühüm olmayan maliyyə aktivləri üçün məcmu şəkildə dəyersizləşməyə dair obyektiv sübutların olub-olmamasını qiymətləndirir. Bank mühüm olub-olmamasından asılı olmayaraq fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş maliyyə aktivi üçün dəyersizləşməyə dair obyektiv sübutun olmaması qərarına gələrsə, həmin aktivi analogi kredit riski xüsusiyyətlərinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil edir və onların dəyersizləşmə baxımından qiymətləndirilməsini məcmu şəkildə aparır. Dəyersizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi fərdi şəkildə aparılmış və dəyersizləşmə zərərləri əks etdirilmiş aktivlər dəyersizləşmə baxımından məcmu şəkildə qiymətləndirməyə daxil edilir.

Dəyersizləşmə zərərlərinin çəkilməsinin obyektiv sübutu olarsa, zərərin məbləği aktivlərin balans dəyəri ilə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri (hələ çəkilməmiş gələcəkdə gözlənilən kredit zərərləri nəzərə alınmadan) arasında fərq kimi ölçülür. Aktivin balans dəyəri ehtiyat hesabının istifadə edilməsi hesabına azalır və zərərin məbləği maliyyə nəticələri haqqında hesabatda əks etdirilir. Faiz gəlirləri azaldılmış balans dəyəri üzrə, aktiv üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanmağa davam edir. Kreditlər və müvafiq ehtiyat kreditin qaytarılmasının realistik perspektivləri olmayanda və bütün təminat reallaşdırıldıqda və ya Bankın mülkiyyətinə keçdikdə silinir. Əgər növbəti ildə qiymətləndirilmiş dəyersizləşmə zərərinin məbləği dəyersizləşmə tanındıqdan sonra baş vermiş hadisə nəticəsində artır və ya azalırsa, əvvəl tanınmış dəyersizləşmə zərəri ehtiyat hesabında düzəliş aparmaqla əks etdirilir. Gələcək silinmə sonradan bərpa edilirsə, bərpa məbləği maliyyə nəticələri haqqında hesabatda əks etdirilir.

Qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilir. Kredit dəyişən faiz dərəcəsi ilə verilmişdirsə, dəyersizləşmə zərərinin ölçülməsi üçün diskontun dərəcəsi, cari effektiv faiz dərəcəsi olacaqdır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması, girov aktivinin özgəninkiləşdirilməsinin mümkün olub-olmamasından asılı olmayaraq, girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəfləri çıxmaqla girov aktivinin özgəninkiləşdirilməsindən irəli gələn pul vəsaitləri hərəkətlərini əks etdirir.

Dəyersizləşmənin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri Bankın daxili kredit reytingləri sistemi əsasında qruplara bölünür və bu zaman aktivin növü, iqtisadi sektoru, coğrafi mövqeyi, girovun növü, ödəniş vaxtının keçib-keçməməsi və digər müvafiq amillər kimi kredit riskinin xüsusiyyətləri nəzərə alınır.

Məcmu şəkildə dəyersizləşmə baxımından qiymətləndirilmiş maliyyə aktivləri qrupu üzrə pul vəsaitlərinin gələcək hərəkətləri bu qrupa daxil olan aktivlərin kredit riski xüsusiyyətləri ilə analogi xüsusiyyətlərə malik olan aktivlər üzrə zərərlərlə bağlı tarixi məlumat əsasında müəyyən edilir. Zərərlərlə bağlı tarixi məlumatda həmin məlumatın aid olduğu illərdə təsir göstərməmiş cari şəraitlərin təsirini əks etdirmək və keçmiş müddətin hazırda mövcud olmayan şəraitlərinin təsirini istisna etmək məqsədilə müşahidə edilən cari bazar məlumatı əsasında düzəlişlər edilir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərində dəyişikliklərin qiymətləndirmələri hər il üçün müşahidə edilən bazarda müvafiq məlumatlardakı dəyişiklikləri (misal üçün işsizlik səviyyəsi, daşınmaz əmlakın qiymətləri, əmtəə qiymətləri, ödəniş statusunda dəyişikliklər və ya qrupun çəkdiyi zərərləri və ya onların həcmi əks etdirən digər amilləri) əks etdirir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilmiş metod və fərziyyələr müntəzəm qaydada yenidən baxılır ki, qiymətləndirilmiş zərərlərlə faktiki nəticələr arasındakı fərqlər azaldılsın.

Kreditlərin restrukturizasiyası

İmkan dairəsində Bank girova yiyələnmək əvəzinə kredit şərtlərini dəyişdirməyə çalışır. Buna müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş ödəniş müddətlərinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşdırılması daxildir. Belə restrukturizasiyanın uçot qaydası belədir:

- Kreditin valyutası dəyişəndə, köhnə kredit uçotdan çıxarılır və yeni kredit tanınır;
- Kreditin restrukturizasiyası borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı deyilsə, Bank aşağıda təsvir olunan maliyyə öhdəlikləri ilə eyni yanaşma tətbiq edir;
- Kreditin restrukturizasiyası borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlıdırsa və kredit restrukturizasiyadan sonra dəyersizləşirsə, Bank ilkin effektiv faiz dərəcəsiindən istifadə etməklə diskont edilmiş yeni pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri ilə restrukturizasiyadan əvvəlki balans dəyəri arasındakı fərqi dövr üzrə ehtiyat xərclərində tanıyır. Kredit restrukturizasiyadan sonra dəyersizləşməsə, Bank effektiv faiz dərəcəsinə yenidən hesablayır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyersizləşməsi (davamı)

Kreditlərin restrukturizasiyası (davamı)

Yeni şərtlər müəyyən edildiyi təqdirdə, kreditin vaxtı ötmüş hesab olunmur. Bütün meyarları qarşılamaq və gələcək ödənişlərin mümkünlüyündən əmin olmaq məqsədilə Bankın rəhbərliyi restrukturizasiya edilmiş kreditləri daim nəzərdən keçirir. Belə kreditlər fərdi və ya məcmu qaydada dəyersizləşməyə məruz qalmaqda davam edir və onların ödənilən dəyəri kredit üzrə ilkin və cari effektiv faiz dərəcəsini istifadə etməklə hesablanır.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivini (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda balansda əks etdirilmir:

- Aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarının vaxtı başa çatmışdır;
- Bank özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə keçirmiş və ya aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu saxlayaraq, onları "tranzit" razılaşması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüşdür; və
- Bank: (a) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələr ötürmüş; (b) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələr ötürməmiş və onları özündə saxlamaqla, yalnız aktiv üzrə nəzarəti ötürmüşdür.

Bank aktivdən pul vəsaitləri hərəkətini almaq hüququnu ötürmüş və aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələri nə ötürməmiş, nə də onları özündə saxlamamışdırsa, aktiv, Bankın həmin aktivdə davam edən iştirakı müqabilində əks etdirilir. Ötürülmüş aktiv üzrə zəmanət formasında aktivdə iştirakın davam etməsi aktivin ilkin balans dəyəri ilə Bankdan tələb oluna biləcək maksimal ödəniş məbləğindən az olanı ilə ölçülür.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliyi müvafiq öhdəlik icra edildikdə, ləğv edildikdə və ya vaxtı başa çatdıqda uçotdan çıxarılır.

Mövcud olan bir maliyyə öhdəliyi eyni kreditor qarşısında tam fərqli şərtlərlə digəri ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtlərinə əhəmiyyətli düzəlişlər edildikdə, belə əvəz etmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılmasını və yeni öhdəliyin tanınmasını tələb edir və müvafiq balans dəyərlərindəki fərqlər ümumi gəlir haqqında hesabatda əks etdirilir.

Maliyyə zəmanətləri

Adi fəaliyyətində Bank akkreditivlər və zəmanətlərdən ibarət olan maliyyə zəmanətləri verir. Maliyyə zəmanətləri maliyyə hesabatlarında ilk öncə ədalətli dəyərlə "Digər öhdəliklər" maddəsində alınmış komissiya haqqı məbləğində əks etdirilir. İlkin əks etdirmədən sonra Bankın hər bir zəmanət üzrə öhdəliyi aşağıdakı məbləğlərdən yuxarı olanı ilə ölçülür: amortizasiya hesablanmış komissiya haqqı və zəmanətdən irəli gələn maliyyə öhdəliyinin ödənilməsi üçün tələb olunan məsrəflərin ən yaxşı qiyməti.

Maliyyə zəmanətləri ilə bağlı öhdəliyin artması ümumi gəlir haqqında hesabatda nəzərə alınır. Alınmış komissiya haqqı ümumi gəlir haqqında hesabatda zəmanətin müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə əks etdirilir.

Vergilər

Cari mənfəət vergisi xərci Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında hesablanır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri öhdəlik metodundan istifadə etməklə müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi şirkətlərin birləşməsi olmayan əməliyyat zamanı qüvvədən və ya aktiv və ya öhdəliyin ilkin tanınmasından irəli gəlməyəndə və əməliyyat zamanı nə uçot mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə və ya zərərə təsir göstərmədiyi hallarda, təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivlərinin və öhdəliklərinin vergi bazası və onların maliyyə hesabatları məqsədləri üçün balans dəyərləri arasında bütün müvəqqəti fərqlər üzrə müəyyən edilir.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri yalnız bu dərəcədə müəyyən edilir ki, çıxılan müvəqqəti fərqlərin istifadə edilə bilməsi üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin mövcud olması ehtimalı olsun. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri, hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya əsas etibarını qüvvədə olan vergi dərəcələri və vergi qanunları əsasında aktivlərin satıldığı və ya öhdəliklərin yerinə yetirildiyi müddətdə tətbiq edilən vergi dərəcələri ilə ölçülür. Müvəqqəti fərqlərin bərpa edilməsi vaxtı nəzarət altında olduğu və müvəqqəti fərqlərin yaxın gələcəkdə bərpa edilməməsi ehtimal edildiyi hallar istisna olmaqla, təxirə salınmış mənfəət vergisi tövə müəssisələrə, assosiasiya olunmuş müəssisələrə və birgə müəssisələrə investisiyalardan irəli gələn müvəqqəti fərqlər üzrə əks etdirilir. Bundan əlavə, Azərbaycanda Bankın fəaliyyəti ilə bağlı müxtəlif əməliyyat vergiləri tətbiq edilir. Bu vergilər ümumi və inzibati xərclərin tərkibinə daxil edilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar, gündəlik xidmət xərcləri istisna olmaqla, yığılmış köhnəlməni və hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərərini çıxmaqla ilkin dəyəri ilə tanınır. Tanıma meyarına uyğun gələndə, əmlak və avadanlıqların bir hissəsinin evəz etdirilməsi xərcləri yaranan zaman həmin dəyərə daxil edilir. Əmlak və avadanlığın balans dəyəri dəyərsizləşmə baxımından balans dəyərinin qaytarılmayacağını göstərən hadisələr baş verəndə və ya şəraitlər dəyişəndə yenidən qiymətləndirilir.

Aktiv istifadə edilmək üçün hazır olduğu andan bu aktiv üzrə köhnəlmə hesablanmağa başlayır. Köhnəlmə aktivlərin balans dəyərlərini aşağıda göstərilən proqnozlaşdırılan istifadə müddətləri üzrə bərabər hissələrə bölməklə hesablanır:

	<u>ii</u>
Binalar	40
Mebel və avadanlıq	5
Kompüterlər	4
Nəqliyyat vasitələri	4
Digər əsas vəsaitlər	5
İcarəyə alınmış aktivlərin əsaslı təmiri	10

Aktivlərin qalıq dəyərləri, istifadə müddətləri və metodlar yenidən baxılaraq, hər maliyyə ilinin sonunda lazım olduqca yeniləşdirilir. Təmir və rekonstruksiya xərcləri çəkildikcə xərclərə aid edilir və kapitallaşdırılmalı olduğu hallar istisna olmaqla, digər əməliyyat xərclərinə daxil edilir.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlərə kompüter proqramı, lisenziyalar və binanın dizaynı daxildir.

Ayrıca alınmış qeyri-maddi aktivlər ilk olaraq ilkin dəyəri ilə tanınır. Şirkətlərin birləşməsi çərçivəsində alınmış qeyri-maddi aktivlərin ilkin dəyəri alış tarixində ədalətli dəyərə bərabərdir. İlk tanımadan sonra qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiyanı və yığılmış dəyərsizləşmə zərərini çıxmaqla ilkin dəyəri ilə əks etdirilir. Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddətləri məhdud və ya qeyri-müəyyən müddətlər kimi müəyyən edilmişdir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər 10 illik istifadə müddəti üzrə amortizasiya hesablanır və həmin qeyri-maddi aktivlər üzrə mümkün dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirmə aparılır. Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya müddətləri və metodları ən azından hər maliyyə ilinin sonunda yenidən baxılır.

Satış üçün saxlanılan aktivlər

Bank uzunmüddətli aktivləri o halda satış üçün saxlanılan aktivlər kimi təsnif edir ki, onların balans dəyərləri əsasən istifadənin davam etdirilməsindən deyil, satış əməliyyatından əldə edilə bilsin. Bunun baş verməsi üçün uzunmüddətli aktivlər cari vəziyyətində, həmin aktivlərin satılması üçün adi və normal şərtlərlə satışa hazır olmalı və satış ehtimalı yüksək olsun.

Satış ehtimalı bu halda yüksək hesab olunur ki, Bankın rəhbərliyi uzunmüddətli aktivin satılması planına riayət etsin və alıcının müəyyən edilməsi və planın başa çatdırılması üçün fəal proqram işlədilsin. Həmçinin, uzunmüddətli aktivin cari ədalətli dəyərinə uyğun olan məntiqi qiymətlə satılması məqsədilə, həmin aktiv bazarada fəal alınıb-satılmalı və bundan əlavə, sözü gedən satış, uzunmüddətli aktiv satış üçün saxlanılan aktiv kimi təsnif edildiyi tarixdən etibarən bir il ərzində, tamamlanmış satış meyarına uyğun olmalıdır.

Bank satış üçün saxlanılan aktivlər kimi təsnif edilmiş aktivi satış xərclərini çıxmaqla balans dəyəri ilə ədalətli dəyər məbləğinin az olanı ilə ölçülür. Bank aktivin satış xərclərini çıxmaqla, ilkin olaraq və ya sonradan ədalətli dəyərdəkilin silinməsi üçün dəyərsizləşmə zərərini bu halda tanıyır ki, balans dəyərinin dəyərsizləşməsinə göstərən hadisələr və ya şəraitlərin dəyişməsi baş versin.

Borc vəsaitləri

Buraxılmış maliyyə alətləri və ya onların komponentləri o halda öhdəlik kimi təsnif edilir ki, müqavilə razılaşmasının mahiyyəti Bankın üzərinə aşağıdakı öhdəliklərdən birinin qoyulması ilə nəticələnsin: sahibə pul vəsaitləri və ya digər maliyyə aktivini çatdırmaq və ya öhdəliyi müəyyən məbləğdə pul vəsaitinin və ya digər maliyyə aktivinin müəyyən sayda xüsusi kapital alətlərinə mübadilə etməkdən fərqli olan yolla ödəmək. Belə alətlərə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət orqanları qarşısında öhdəliklər, kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər və müştərilər qarşısında öhdəliklər daxildir. İlk tanımadan sonra borclar amortizasiya olunmuş dəyərlə, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ölçülür. Gəlir və zərərər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda borclar silindikdə, eləcə də amortizasiyanın hesablanması prosesində əks etdirilir.

Ehtiyatlar

Bank ehtiyatları keçmiş hadisənin nəticəsi olan cari (hüquqi və ya konstruktiv) öhdəliyə sahib olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərələri təcəssüm etdirən resursların xaric olmasının tələb olunacağını ehtimal etdikdə və öhdəliyin məbləğini etibarlı qiymətləndirə biləndə tanıyır.

(Cədveldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Səhmdar kapitalı

Səhmdar kapitalı

Adi səhmlər səhmdar kapitalı kimi təsnif edilir. Şirkətlərin birləşməsi istisna olmaqla, yeni səhmlərin buraxılması ilə birbaşa bağlı olaraq üçüncü tərəflərə ödənişlərə çəkilən xərclər kapitalın tərkibində həmin emissiya nəticəsində əldə edilmiş məbləğin azalması kimi əks etdirilir. Əldə edilmiş vəsaitlərin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq məbləği əlavə kapital kimi əks etdirilir.

Dividendlər

Dividendlər, yalnız hesabat tarixindən gec olmayaraq elan edildiyi halda, öhdəlik kimi əks etdirilir və hesabat tarixinə kapitalın məbləğindən çıxılır. Dividendlər haqqında məlumat hesabat tarixindən əvvəl və eləcə də hesabat tarixindən sonra, lakin maliyyə hesabatları təsdiq edildikdən əvvəl təklif və ya elan edildikdə açıqlanır.

Pensiya təminatı və işçilərə digər ödənişlər üzrə öhdəliklər

Bank işə götürənin cari ödəmələrinin işçilərə ümumi əmək haqqı ödənişlərinin müəyyən faizi kimi hesablanması nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikasının dövlət pensiya təminatı sistemindən əlavə hər hansı fərdi pensiya təminatı sistemində malik deyildir. Bu xərclər müvafiq əmək haqqının aid olduğu hesabat dövründə əks etdirilir. Bundan əlavə, Bank əmək fəaliyyəti başa çatdıqdan sonra işçilərə ödənişlər aparmalı deyildir.

Seqment haqqında hesabatlar

Bankın əməliyyatları Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilir və bir əməliyyat seqmenti – kommersiya bank işini seqmentini təşkil edir. Müvafiq olaraq, 8 sayılı "Əməliyyat seqmentləri" MHBS-nin məqsədləri üçün Bank bir əməliyyat seqmenti hesab olunur.

Şerti aktivlər və öhdəliklər

Şerti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onların ödənilməsi üçün ehtiyatların xərclənməsi ehtimalı az olanda, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şerti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydaların daxil olması ehtimal ediləndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

Gəlir və xərclərin tanınması

Gəlir Bank tərəfindən iqtisadi səmərənin əldə edilməsi ehtimal ediləndə və xərclər etibarlı şəkildə ölçülə biləndə tanınır. Gəlirin tanınması üçün aşağıdakı xüsusi tanıma meyarları da qarşılanmalıdır.

Faiz və analoji gəlir və xərclər

Ticarət aktivləri və ya satış üçün mövcud olan aktivlər kimi təsnif edilmiş faiz hesablanan qiymətli kağızlar və amortizasiya olunmuş dəyəri ilə qiymətləndirilən bütün maliyyə alətləri üzrə faiz gəlirləri və ya xərcləri effektiv faiz dərəcəsi ilə tanınır. Həmin dərəcə qiymətləndirilən gələcək pul vəsaitləri ödənişlərini və ya daxilolmalarını maliyyə alətinin ehtimal edilən istifadə müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə aktivinin və ya öhdəliyinin xalis balans dəyərində diskontlaşdırır. Hesablama zamanı maliyyə aləti üzrə bütün müqavilə şərtləri (müasir üçün əvvəlcədən ödəmə imkanı), eləcə də alətlə bilavasitə bağlı olan və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün haqlar və əlavə xərclər nəzərə alınır, lakin gələcək kredit zərərləri nəzərə alınmır. Bank maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri üzrə ödəniş və daxilolmalara dair qiymətləndirmələrinə yenidən baxdıqda, həmin aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə düzəlişlər edir. Düzəliş edilmiş balans dəyəri ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanır və balans dəyərində dəyişiklik faiz gəliri və ya xərci kimi tanınır.

Maliyyə aktivinin və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun qeydə alınmış dəyəri dəyərsizləşmə zərərinə görə azalarsa, faiz gəliri, yeni balans dəyərinə ilkin effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə əks etdirilir.

Haqq və komissiya gəliri

Bank haqq və komissiya gəlirini müştərilərə göstərdiyi xidmətlərdən əldə edir. Haqq gəliri aşağıdakı iki kateqoriyaya bölünə bilər:

- Müəyyən müddət ərzində göstərilən xidmət haqlarından əldə edilmiş gəlir.

Müəyyən müddət ərzində göstərilən xidmət haqlarından əldə edilmiş gəlir dövr ərzində hesablanır. Bu haqlara əsasən komissiya gəliri daxildir. İstifadə edilməsi güman edilən kreditlər üçün kredit öhdəliyi haqları və kreditlə bağlı digər haqlar təxirə salınır (əlaqəli xərclərlə birlikdə) və kredit üzrə effektiv faiz dərəcəsinə təshih kimi tanınır.

- Əməliyyat xidmətlərinin göstərilməsindən əldə edilmiş haqq gəliri.

Üçüncü tərəf üçün əməliyyatla bağlı danışıqlardan və ya danışıqlarda iştirakdan irəli gələn haqlar müvafiq əməliyyat başa çatanda tanınır. Müəyyən əməliyyat nəticələrinə bağlı olan haqlar və ya haqq komponenti müvafiq meyar yerinə yetirildikdən sonra tanınır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Xarici valyutanın çevrilməsi

Bankın maliyyə hesabatlarına daxil edilmiş məbləğlər bu müəssisəyə aid olan hadisə və şəraitlərin iqtisadi mahiyyətini daha yaxşı əks etdirən valyutadan ("funksional valyuta") istifadə etməklə ölçülür. Maliyyə hesabatlarının funksional valyutası AZN-dir.

Maliyyə hesabatları Bankın funksional və təqdimat valyutası olan AZN ilə təqdim edilir. Xarici valyutalarla aparılan əməliyyatlar ilk öncə əməliyyat tarixində qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə funksional valyutaya çevrilir. Xarici valyuta ilə olan monetar aktivlər və öhdəliklər hesabat tarixinə məzənnədən istifadə etməklə funksional valyutaya çevrilir. Xarici valyutalarla olan əməliyyatların çevrilməsindən yaranan bütün fərqlər ümumi gəlir haqqında hesabatda "Xarici valyutalarla zərərləri çıxmaqla gəlir – məzənnə fərqi" maddəsi üzrə tanınır. Xarici valyuta ilə olan və maya dəyəri ilə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr əməliyyat tarixinə mövcud olan məzənnəyə görə çevrilir. Xarici valyuta ilə olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə mövcud olan məzənnəyə görə çevrilir.

Xarici valyuta ilə əməliyyatın müqavilə məzənnəsi ilə ARMB-nın həmin əməliyyat tarixinə rəsmi məzənnəsi arasında fərqlər xarici valyuta ilə dilinq əməliyyatları üzrə gəlirlərə daxil edilir.

Bank bu maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı əsasən aşağıdakı xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	2010	2009	2008
1 ABŞ dolları	0.7979 AZN	0.8031 AZN	0.8010 AZN
1 Avro	1.0560 AZN	1.1499 AZN	1.1292 AZN

Mühasibat uçotu prinsiplərində gələcək dəyişikliklər

Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şərtlər

24 sayılı MUBS "Əlaqəli tərəf haqqında açıqlamalar" (Düzəliş)

2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmış düzəliş edilmiş 24 sayılı MUBS dövlətə aid müəssisələr haqqında açıqlamaları sadələşdirir və əlaqəli tərəf anlayışını aydınlaşdırır. Əvvəllər, dövlət tərəfindən nəzarət edilən və ya əhəmiyyətli təsir göstərilən müəssisə həmin dövlətin nəzarət etdiyi və ya əhəmiyyətli təsir göstərdiyi digər müəssisələrlə bütün əməliyyatlar haqqında məlumat verməli idi. Düzəliş edilmiş standart belə əməliyyatlar haqqında açıqlamanın yalnız həmin əməliyyatlar ayrı-ayrılıqda və ya birlikdə mühüm olanda verilməsini tələb edir. Düzəliş edilmiş 24 sayılı MUBS 1 yanvar 2011-ci il tarixində və ya bundan sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir və onun daha erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir. Bank gözləyir ki, düzəliş edilmiş bu standart Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcəkdir.

32 sayılı MUBS "Maliyyə alətləri: Təqdimat": Hüquqların emissiyasının təsnif edilməsi"

2009-cu ilin oktyabr ayında MUBSK 32 sayılı MUBS-a düzəliş buraxmışdır. Müəssisələr bu düzəliş 1 fevral 2010-cu il tarixində və sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq ediləcəkdir. Daha erkən tətbiqə də yol verilir. Bu düzəliş 32 sayılı MUBS-da maliyyə öhdəliyinin tərifini dəyişərək, hüquqların emissiyasının və müəyyən opsiya və warrantların kapital alətləri kimi təsnif edilməsini nəzərdə tutur. Bu qayda hüquqlar proporsional şəkildə müəssisənin eyni sinifdən olan qeyri-törəmə kapital alətlərinin bütün mövcud mülkiyyətçilərinə müəssisənin müəyyən sayda kapital alətlərinin hər hansı valyutada müəyyən edilmiş məbləğə alınması məqsədilə verildəndə tətbiq edilir. Bank gözləyir ki, bu düzəliş Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcəkdir.

9 sayılı MHBS "Maliyyə alətləri"

2009-cu ilin noyabr ayında MUBSK 9 sayılı "Maliyyə alətləri" MHBS-ın birinci fazasını buraxmışdır. Bu standart təcridən 39 sayılı "Maliyyə hesabatları: Tanınması və ölçülməsi" MUBS-u əvəz edəcəkdir. 9 sayılı MHBS 1 yanvar 2013-cü il tarixində və sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq ediləcəkdir. Müəssisələr birinci fazanı 31 dekabr 2009-cu il tarixində və ya bu tarixdən sonra başa çatan hesabat dövrləri üçün tətbiq edə bilərlər. 9 sayılı MHBS-ın birinci fazası maliyyə aktivlərinin təsnif edilməsi və ölçülməsi üçün yeni tələbləri irəli sürür. Xüsusilə, sonrakı ölçülmələr üçün bütün maliyyə aktivləri amortizasiya edilmiş dəyərlə və ya ədalətli dəyərlə mənfəət və ya zərər vasitəsi ilə təsnif edilməli, satış üçün saxlanılmayan kapital alətlərinin isə digər ümumi gəlir vasitəsi ilə ədalətli dəyərlə ölçülə bilməsi ləğv olunmaz opsiya təmin edilməlidir. Bank hazırda yeni Standartın qəbul edilməsinin təsirini qiymətləndirir və onun ilk dəfə tətbiq edilməsi tarixini nəzərdən keçirir.

10 sayılı MHBS "Birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatları"

13 may 2011-ci ildə BMHŞK 10 sayılı "Birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatları" MHBS-ni buraxmışdır. 10 sayılı MHBS nəzarət prosedurlarını bütün növ müəssisələrin birləşdirilməsinin bazası kimi müəyyən edən vahid konsolidasiya modelini nəzərdə tutur. 10 sayılı MHBS 27 sayılı "Birləşdirilmiş və fərdi maliyyə hesabatları" MUBS-u və 12 sayılı "Birləşdirmə - xüsusi məqsədli müəssisələr" BMHŞK şərhini əvəz edir. Yeni tələblər 1 yanvar 2013-cü ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir və bunların daha erkən tətbiqinə icazə verilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)

Mühasibat uçotu prinsiplərində gələcək dəyişikliklər (davamı)

Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şərtlər (davamı)

11 sayılı MHBS "Birgə razılaşmalar"

13 may 2011-ci ildə BMHŞK 11 sayılı "Birgə razılaşmalar" MHBS-ni buraxmışdır. 11 sayılı "Birgə razılaşmalar" MHBS birgə razılaşmaların tərəfləri üçün maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi prinsiplərini müəyyən edir. 11 sayılı MHBS 31 sayılı "Birgə müəssisələrdə paylar" MUBS-u və 13 sayılı "Birgə nəzarət edilən müəssisələr – iştirakçıların qeyri-monetar qoyuluşları" BMHŞK şərhini əvəz edir. Yeni tələblər 1 yanvar 2013-cü ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir və bunların daha erkən tətbiqinə icazə verilir.

12 sayılı MHBS "Digər müəssisələrdə payların açığlanması"

13 may 2011-ci ildə BMHŞK 12 sayılı "Digər müəssisələrdə payların açığlanması" MHBS-ni buraxmışdır. 12 sayılı MHBS törəmə müəssisələr, birgə razılaşmalar, əlaqəli şirkətlər və birləşdirilməyən struktur müəssisələri üçün açıqlama tələbərini birləşdirir, genişləndirir və əvəz edir. Yeni tələblər 1 yanvar 2013-cü ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir və bunların daha erkən tətbiqinə icazə verilir.

13 sayılı MHBS "Ədalətli dəyərin ölçülməsi"

13 may 2011-ci ildə BMHŞK 13 sayılı "Ədalətli dəyərin ölçülməsi" MHBS-ni buraxmışdır. 13 sayılı MHBS ədalətli dəyər müəyyən edir, bir MHBS-da ədalətli dəyərin ölçülməsi prinsiplərini nəzərdə tutur və ədalətli dəyərin ölçülməsi haqqında məlumatların açıqlanmasını tələb edir. 13 sayılı MHBS digər MHBS-lar ədalətli dəyərin ölçülməsini tələb edəndə və ya ölçülməsinə icazə verəndə tətbiq edilir. Bu standart aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərle ölçülməsinə, MHBS-da ədalətli dəyərle ölçülən maddələrin dəyişdirilməsinə və ədalətli dəyərde dəyişikliklər necə təqdim edilməsinə dair yeni tələblər tətbiq etmir. Yeni tələblər 1 yanvar 2013-cü ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir və bunların daha erkən tətbiqinə icazə verilir.

14 sayılı BMHŞK şərhü Düzəliş – Minimal maliyyələşdirmə tələbinin əvvəlcədən ödəmələri

2007-ci ilin iyul ayında müəyyən edilmiş faydalı aktiv üzrə limit, minimal maliyyələşdirmə tələbləri və onların qarşılıqlı əlaqəsi Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərtləri Komitəsi tərəfindən işlənilib hazırlanmış və ona əlavə edilmiş sənədlərə minimal Uçotu Standartları Şurası tərəfindən buraxılmışdır. 14 sayılı BMHŞK şərhü və ona əlavə edilmiş sənədlərə minimal maliyyələşdirmə tələbi üçün əvvəlcədən ödəmə əlavə edilmişdir (2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmışdır). Bu düzəlişlər 1 yanvar 2011-ci ildən qüvvəyə minir. 14 sayılı BMHŞK şərhünün Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərməsi gözlənilir.

19 sayılı BMHŞK şərhü "Maliyyə öhdəliklərinin kapital alətləri ilə ödənilməsi"

19 sayılı BMHŞK şərhü 2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmışdır və 1 iyul 2010-cu ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Bu şərh maliyyə öhdəliyinin şərtləri dəyişəndə və maliyyə öhdəliyini tam və ya qismən ödəmək üçün kreditora kapital alətinin buraxılması ilə nəticələndə uçot qaydasını aydınlaşdırır. 19 sayılı BMHŞK şərhü Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərməsi gözlənilir.

MHBS-lara təkmilləşdirmələr

2010-cu ilin may ayında MUBSK standartlara, ilk öncə uyğunsuzluqları aradan götürmək və mətni aydınlaşdırmaq məqsədilə üçüncü düzəlişlər toplusunu buraxmışdır. Düzəlişlərin böyük hissəsi 1 yanvar 2011-ci il tarixində və ya bundan sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Hər bir standart üçün ayrıca keçid şərtləri nəzərdə tutulur. 2010-cu ilin may ayının "MHBS-na təkmilləşdirmələr"inə daxil olan düzəlişlər Bankın mühasibat uçotu prinsiplərinə, maliyyə vəziyyətinə və ya əməliyyat nəticələrinə aşağıda təsvir olunan formada təsir göstərəcəkdir.

- 3 sayılı MHBS "Müəssisələrin birləşməsi": ölçmə seçimlərinin əhatə dairəsini məhdudlaşdıraraq müəyyən edir ki, yalnız ləğv etmə halında sahibləri müəssisənin xalis aktivlərində proporsional payla təmin edən mülkiyyət paylarını təqdim edən nəzarət olunmayan paylarla bağlı komponentləri ya ədalətli dəyərle, ya da alınan müəssisənin müəyyən edilə bilən xalis aktivlərində mülkiyyət alətlərinin cari proporsional payı kimi ölçülməlidir. Düzəliş Bankın yenidən baxılmış 3 sayılı MHBS-ı tətbiq etdiyi tarixdən tətbiq edilməli olduğu üçün, həmin düzəliş qəbul edilənə qədər 3 sayılı MHBS-nin təsirini nəzərə almaq məqsədilə yenidən hesablamların aparılması tələb oluna bilər. Bank gözləyir ki, 3 sayılı MHBS-na digər düzəlişlər Bankın maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcəkdir;
- 7 sayılı MHBS "Maliyyə alətləri: Məlumatın açıqlanması"; kəmiyyət və kredit riski açıqlamalarına düzəlişlər təqdim edir. Əlavə tələblərin cüzi təsire malik olması gözlənilir, çünki, gözlənilməli kimi, məlumat asanlıqla əldə edilə biləcəkdir;
- 1 sayılı MHBS, 1 sayılı MUBS, 27 sayılı MUBS və 13 sayılı BMHŞK şərhinə düzəlişlər Bankın mühasibat uçotu prinsiplərinə, maliyyə vəziyyətinə və ya əməliyyatlarının nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

4. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və proqnozları

Bankın rəhbərliyi tərəfindən uçot qaydalarının tətbiq edilməsi zamanı maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş məbləğlərə təsir göstərmiş aşağıdakı mühakimələr çıxarılmış və proqnozlar verilmişdir:

Bankın fəaliyyətinin fasiləsizliyi

Bankın rəhbərliyi Bankın fəaliyyətinə davam etməsi qabiliyyətini qiymətləndirmiş və bu qənaətə gəlmişdir ki, Bank yaxın gələcəkdə fəaliyyətinə davam etmək üçün resurslara malikdir (bax Qeyd 2). Bundan əlavə, rəhbərlik Bankın fəaliyyətinə davam etməsi qabiliyyətini əhəmiyyətli sühbə altına qoyan ciddi qeyri-müəyyənliklərin olmasından xəbərdar deyildir. Beləliklə, maliyyə hesabatları fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipi əsasında hazırlanmağa davam edir.

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmiş maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri fəal bazardan əldə edilə bilməyəndə, onlar riyazi modellərin işlədilməsini daxil edən müxtəlif qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu modellər üçün ilkin verilənlər mümkün olanda müşahidə edilə bilən bazardan götürülür, mümkün olmayanda isə ədalətli dəyərlərin müəyyən edilməsi üçün müəyyən dərəcədə mühakimələrin istifadə edilməsi tələb olunur.

Vergilər

Azərbaycanın qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruzdur. Cari ilin mənfəəti kapitallaşdırılarsa, maliyyə təşkilatlarının 1 yanvar 2009-cu ildən etibarən (3 ardıcıl ildə) mənfəət vergisinin ödənilməsindən azad edilməsinə yol verən və Bankın əməliyyat və əqdlərinə tətbiq edilən yeni qanun da daxil olmaqla, həmin qanunvericiliyin və dəyişikliklərin rəhbərlik tərəfindən şərhli müvafiq orqanlar tərəfindən qəbul edilməyə bilər. Nəticədə, əlavə iri vergi, cərimə və faiz hesabına bilər. Vergi yoxlamaları yoxlama ili də daxil olmaqla üç təqvim ili üzrə aparıla bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2010-cu il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şərhli münasibdir və Bankın vergi mövqeyi qəbul ediləcəkdir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri

Təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız bu dərəcədə müəyyən edilir ki, zərərlərin istifadə edilə bilməsi üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin mövcud olması ehtimalı olsun. Tanınmalı olan təxirə salınmış vergi aktivlərinin məbləğini müəyyən etmək üçün mühakimələr istifadə olunmalıdır və bunların əsasında gələcək vergi planlaşdırma strategiyaları ilə bərabər gələcək vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin vaxtı və səviyyəsi müəyyən edilməlidir.

Kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat

Bank müntəzəm qaydada kreditlərinin və debitor borclarının dəyərsizləşmə baxımından təhlilini aparır. Bank borcalan maliyyə çətinlikləri ilə qarşılaşdığı və analoji borcalanlar haqqında kifayət qədər faktiki məlumatlar olmadığı hallarda dəyərsizləşmə zərərlərinin qiymətləndirilməsində təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir. Eynilə, Bank qrupa daxil olan borcalanların öhdəlikləri ödəmək statusunda mənfəət dəyişikliklərinə və ya qrupun daxilində aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqəli olan dövlət və ya yerli iqtisadi şəraitlərin dəyişməsinə işarə edən müşahidə edilən məlumatlar əsasında gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərində dəyişiklikləri qiymətləndirir. Rəhbərlik kreditlər və debitor borcları qrupu üzrə analoji kredit riski və obyektiv dəyərsizləşmə sübutları olan aktivlərlə bağlı zərərlərin strukturu haqqında tarixi məlumatlar əsasında qiymətləndirmələrdən istifadə edir. Bank cari şəraitləri əks etdirmək məqsədilə kreditlər və ya debitor borcları qrupu üçün müşahidə edilən məlumatlarda düzəliş aparmaq üçün təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir.

5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:	2010	2009	2008
		Yenidən hesablanmış	Yenidən hesablanmış
Kassada olan pul vəsaitləri	2,812	5,858	2,395
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında cari hesablar	9,095	4,311	2,083
Digər kredit təşkilatlarındakı cari hesablar	288	213	477
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	12,195	10,382	4,955

31 dekabr 2010-cu il tarixinə digər kredit təşkilatlarındakı cari hesablara İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (İƏT) üç (2009-cu il: 4) maliyyə institutunda yerləşdirilmiş 181 manat (2009-cu il: 119 manat) daxildir.

6. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər

ARMB-dan alınacaq məbləğlər kredit təşkilatının cəlb etdiyi vəsaitlərin səviyyəsi əsasında ARMB-nın tələb etdiyi faiz hesablanmayan minimal ehtiyat depozitindən ibarətdir. Bank, bir aylıq müddət üzrə gündəlik qalıq orta hesabla tələb edilən məcburi ehtiyatdan çox olarsa, müxbir hesabında olan bütün vəsaitlərdən istifadə etmək hüququna malikdir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

7. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər

Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Banklara verilmiş kreditlər	613	600	-
Məhdudlaşdırılmış depozitlər	60	60	224
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	673	660	224

31 dekabr 2010-cu il tarixinə banklara verilmiş kreditlər 14% illik faiz dərəcəsi ilə müddəti 2011-ci ilin iyul ayında başa çatan Azərbaycan Respublikasında bir bankda (2009-cu il: bir) yerləşdirilmiş vəsaitlərdən ibarətdir. Məhdudlaşdırılmış depozitlər Visa International və AzeriCard vasitəsilə hesablaşma əməliyyatlarını təmin etmək üçün yerləşdirilmiş depozitlərdən ibarətdir.

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Müəssisələrə verilmiş kreditlər	104,046	86,196	66,618
Kiçik müəssisələrə verilmiş kreditlər	19,280	12,862	5,984
İpoteka kreditləri	12,873	12,305	7,792
İstehlakçı kreditləri	8,183	10,982	12,338
Digər	5,852	5,730	5,207
Ümumi müştərilərə verilmiş kreditlər	150,234	128,075	97,939
Çıxılsın – Dəyərsizləşmə üçün ehtiyat	(27,410)	(19,821)	(5,057)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	122,824	108,254	92,882

Aşağıdakı cədvəldə kreditlərin məbləği girovun növü üzrə təhlil edilir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Girovsuz kreditlər	42,549	33,949	20,254
Daşınmaz əmlakla təmin edilmiş kreditlər	76,836	87,858	68,660
Daşınan əmlakla təmin edilmiş kreditlər	26,737	5,441	7,187
Zəmanətlərlə təmin edilmiş kreditlər	2,844	-	-
Depozitlərlə təmin edilmiş kreditlər	1,263	822	62
Korporativ səhmlərlə təmin edilmiş kreditlər	-	-	984
Digər girov	5	5	792
	150,234	128,075	97,939
Çıxılsın dəyərsizləşmə ehtiyatı	(27,410)	(19,821)	(5,057)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	122,824	108,254	92,882

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi ehtiyatı

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi ehtiyatının siniflər üzrə tutuşdurulması:

	Müəssisələrə verilmiş kreditlər 2010	Kiçik müəssisələrə verilmiş kreditlər 2010	İpoteka kreditləri 2010	İstehlakçı kreditləri 2010	Digər 2010	Cəmi 2010
1 yanvar 2010-cu ildə	(13,252)	(1,200)	(390)	(2,662)	(2,317)	(19,821)
İl üzrə (xərc)/gəlir	(2,850)	(3,057)	(2,478)	404	392	(7,589)
31 dekabr 2010-cu ildə	(16,102)	(4,257)	(2,868)	(2,258)	(1,925)	(27,410)
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş	(12,575)	(256)	(545)	(836)	(498)	(14,710)
Məcmu şəkildə dəyərsizləşmiş	(3,527)	(4,001)	(2,323)	(1,422)	(1,427)	(12,700)
	(16,102)	(4,257)	(2,868)	(2,258)	(1,925)	(27,410)
Fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatını çıxmazdan əvvəl dəyərsizləşmiş hesab edilən kreditlərin ümumi məbləği	48,256	4,517	1,980	5,644	3,166	63,563

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

8. Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi ehtiyatı (davamı)**

	Müəssisələrə verilmiş kreditlər 2009	Kiçik müəssisələrə verilmiş kreditlər 2009	İpoteka kreditləri 2009	İstehlakçı kreditləri 2009	Digər 2009	Cəmi 2009
1 yanvar 2009-cu il	(4,055)	(332)	(158)	(372)	(140)	(5,057)
II üzrə xərc	(9,203)	(868)	(232)	(2,290)	(2,177)	(14,770)
Silinmiş məbləğlər	6	-	-	-	-	6
31 dekabr 2009-cu il	(13,252)	(1,200)	(390)	(2,662)	(2,317)	(19,821)
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş	(7,812)	(935)	(70)	(114)	(99)	(9,030)
Məcmu şəkildə dəyərsizləşmiş	(5,440)	(265)	(320)	(2,548)	(2,218)	(10,791)
	(13,252)	(1,200)	(390)	(2,662)	(2,317)	(19,821)
Fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatını çıxmazdan əvvəl dəyərsizləşmiş hesab edilən kreditlərin ümumi məbləği	20,353	1,079	223	434	316	22,405

Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər

31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il üzrə fərdi şəkildə dəyərsizləşmə ehtiyatı ayrılmış kreditlər üzrə hesablanmış faiz gəliri 12,211 AZN (2009: 3,522 AZN) təşkil edir.

31 dekabr 2010-cu ildə fərdi şəkildə dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş kreditlərlə bağlı Bankın saxladığı girovun ədalətli dəyəri 102,055 AZN (2009-cu il: 59,405 AZN) təşkil edir. ARMB-nin qaydalarına uyğun olaraq kreditlər yalnız İdarə Heyətinin qərarı ilə və ya, xüsusi hallarda, məhkəmə qərarı ilə silinə bilər.

Girov və kreditin keyfiyyətini artıran digər amillər

Tələb olunan girovun məbləği və növü biznes tərəfdaşının kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Girov növlərinin münasibliyi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq edilmişdir. Alınmış girovların əsas növləri aşağıdakılardır:

- Kommersiya kreditləri üçün daşınmaz əmlak və daşınan əmlak üzrə girov;
- Pərakəndə kreditlər üçün yaşayış sahələri üzrə girov.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərində nəzarət edir, müvafiq razılaşmaya uyğun olaraq əlavə girov tələb edir və kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatın münasibliyini nəzərdən keçirdiyi zaman əldə etdiyi girovun bazar dəyərində nəzarət edir.

Müştərilərə verilmiş kreditlərin konsentrasiyası

31 dekabr 2010-cu ildə Bank on ən iri borcalanından alınacaq cəmi 20,468 AZN (ümumi kredit portfelinin 14%-i) (2009-cu il: 17,128 min AZN və ya 13%) məbləğində kreditlərin konsentrasiyasına malik olmuşdur. Bu kreditlər üçün 3,511 AZN (2009-cu il: 3,819 AZN) məbləğində ehtiyat tanınmışdır.

Kreditlər aşağıdakı növ müştərilərə verilmişdir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Özəl şirkətlər	104,023	85,661	66,566
Fiziki şəxslər	46,056	41,809	30,770
Dövlət şirkətləri	155	605	603
	150,234	128,075	97,939

Kreditlər əsasən Azərbaycanda aşağıdakı sənaye sektorları üzrə verilmişdir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Fiziki şəxslər	46,056	41,809	30,770
Ticarət müəssisələri	38,941	42,639	31,449
Nəqliyyat və rabitə	20,360	4,961	3,484
Daşınmaz əmlakın tikintisi	18,762	17,316	9,792
İstehsal	16,975	11,934	13,177
Kənd təsərrüfatı və yeyinti	9,041	8,985	8,863
Digər	99	431	404
	150,234	128,075	97,939

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

9. Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlarda hərəkət belə olmuşdur:

	<i>Binalar</i>	<i>Mebel və avadanlıq</i>	<i>Kompüterlər</i>	<i>Nəqliyyat vasitələri</i>	<i>Digər əsas vəsaitlər</i>	<i>İcarəyə alınmış aktivlərin əsaslı təmiri</i>	<i>Cəmi</i>
Maya dəyəri							
31 dekabr 2008-ci il	500	1,770	919	310	154	348	4,001
Alışlar	-	538	333	167	30	231	1,299
Satışlar	-	(8)	-	(92)	-	-	(100)
31 dekabr 2009-cu il	500	2,300	1,252	385	184	579	5,200
Alışlar	-	141	167	47	36	368	759
Satışlar	-	-	-	(26)	-	-	(26)
31 dekabr 2010-cu il	500	2,441	1,419	406	220	947	5,933
Yığılmış köhnəlmə							
31 dekabr 2008-ci il	(275)	(613)	(231)	(165)	(53)	(135)	(1,472)
Köhnəlmə xərci	(13)	(294)	(246)	(76)	(27)	(34)	(690)
Satışlar	-	8	-	38	-	-	46
31 dekabr 2009-cu il	(288)	(899)	(477)	(203)	(80)	(169)	(2,116)
Köhnəlmə xərci	(13)	(341)	(277)	(75)	(35)	(81)	(822)
Satışlar	-	-	-	22	-	-	22
31 dekabr 2010-cu il	(301)	(1,240)	(754)	(256)	(115)	(250)	(2,916)
Xalis balans dəyəri:							
31 dekabr 2008-ci il	225	1,157	688	145	101	213	2,529
31 dekabr 2009-cu il	212	1,401	775	182	104	410	3,084
31 dekabr 2010-cu il	199	1,201	665	150	105	697	3,017

31 dekabr 2009-cu ildə Bankın baş idarəsinin binası ARMB-dan alınmış 2,000 AZN məbləğində kredit üzrə girov kimi qoyulmuşdur. 31 dekabr 2010-cu il tarixinə kredit ödənilmiş və girov qaytarılmışdır.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə əmlak və avadanlıqlara alış dəyəri 815 AZN (2009: 734 AZN) olan tam köhnəlmiş aktivlər daxildir

10. Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlərdə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Kompüter proqramı</i>	<i>Lisensiyalar</i>	<i>Binanın dizaynı</i>	<i>Cəmi</i>
İlkin dəyər				
31 dekabr 2008-ci il	109	46	34	189
Alışlar	53	-	-	53
31 dekabr 2009-cu il	162	46	34	242
Alışlar	55	-	-	55
31 dekabr 2010-cu il	217	46	34	297
Yığılmış amortizasiya				
31 dekabr 2008-ci il	(43)	(16)	(3)	(62)
Amortizasiya xərci	(14)	(4)	(4)	(22)
31 dekabr 2009-cu il	(57)	(20)	(7)	(84)
Amortizasiya xərci	(20)	(5)	(3)	(28)
31 dekabr 2010-cu il	(77)	(25)	(10)	(112)
Xalis balans dəyəri:				
31 dekabr 2008-ci il	66	30	31	127
31 dekabr 2009-cu il	105	26	27	158
31 dekabr 2010-cu il	140	21	24	185

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

11. Vergilər

Bank mənfəət vergilərini Bankın fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq (bu qanunvericiliyin tələbləri MHBS-nin tələblərindən fərqlənə bilər) saxlanılan və hazırlanan vergi hesabları əsasında təmin edir.

Korporativ mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Cari vergi xərci	-	-
Təxirə salınmış mənfəət vergisi (xərci)/gəliri – müvəqqəti fərqlərin yaranması və aradan götürülməsi	(2,989)	3,174
Mənfəət vergisi (xərci) / gəliri	(2,989)	3,174

2010-cu ildə banklar üzrə korporativ mənfəət vergisi dərəcəsi 20% (2009: 22%) olmuşdur.

Effektiv faiz dərəcəsi yerli qanunvericiliyə uyğun olan mənfəət vergisi dərəcələrindən fərqlənir. Yerli qanunvericiliyə uyğun olan mənfəət vergisi dərəcələri əsasında mənfəət vergisi xərcinin faktiki xərclərlə tutuşdurulması aşağıda təqdim olunur:

	2010	2009
Mənfəət vergisindən əvvəl zərər	(3,086)	(16,886)
Yerli qanunvericiliyə uyğun olan mənfəət vergisinin dərəcəsi	20%	22%
Yerli qanunvericiliyə uyğun dərəcə ilə nəzəri mənfəət vergisi gəliri	617	3,715
Çıxılmayan xərclər	(745)	(167)
Vergi dərəcələrində dəyişikliklərin vergilərə təsiri	(294)	(29)
Vergidən azad gəlir	(550)	(345)
Gələcək dövrə köçürülmüş vergi zərərləri üçün ehtiyat	(2,017)	-
Mənfəət vergisi xərci	(2,989)	3,174

Bankların, sığorta və yenidən sığorta şirkətlərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununa (N710-IIIQ sayılı 28 oktyabr 2008-ci il tarixli) uyğun olaraq, əgər cari ilin mənfəəti kapitalaşdırılmaya yönəlsə maliyyə təşkilatları 1 yanvar 2009-cu il tarixindən etibarən 3 ardıcıl il ərzində mənfəət vergisinin ödənilməsindən azad edilir.

31 dekabrda təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri və onların müvafiq illərdə hərəkətləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>Müvəqqəti fərqlərin yaranması və aradan götürülməsi</i>		<i>Müvəqqəti fərqlərin yaranması və aradan götürülməsi</i>	
	2008	Ümumi gəlir haqqında hesabatda	2009	Ümumi gəlir haqqında hesabatda
Vergidən çıxılan müvəqqəti fərqlərin təsiri:				
Əmlak və avadanlıqlar	-	35	35	(24)
Qeyri-maddi aktivlər	-	4	4	7
Müştərilərə verilmiş kreditlər	141	3,058	3,199	(2,973)
Digər aktivlər	26	(26)	-	-
Gələcək dövrə köçürülmüş vergi zərərləri	-	-	-	2,017
Ümumi təxirə salınmış vergi aktivləri	167	3,071	3,238	(973)
Tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	-	-	-	(2,017)
Təxirə salınmış vergi aktivləri	167	3,071	3,238	(2,990)
Vergidən çıxılan müvəqqəti fərqlərin təsiri:				
Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə ehtiyatlar	(93)	93	-	-
Əmlak və avadanlıqlar	(6)	6	-	-
Qeyri-maddi aktivlər	(5)	5	-	-
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(104)	104	-	-
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	63	3,175	3,238	(2,990)

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

12. Satış üçün nəzərdə tutulmuş aktivlər

Bakı rayon məhkəməsinin qərarına görə, 31 dekabr 2010-cu il tarixinə Bank iki borcalan tərəfindən Bankdan alınmış dəyersizləşmiş kreditlər üçün girov qoyulmuş əmlakı mülkiyyətə almışdır. Əmlakın xalis satış dəyəri 884 AZN (2009 və 2008: sıfır) olmuşdur. Bank bu əmlakları hazırda satır.

13. Digər aktivlər və öhdəliklər

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Digər maliyyə aktivləri:			
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	121	126	138
Balansdankənar təəhhüdlər üzrə hesablanmış faiz və komissiya gəliri	25	16	47
	<u>146</u>	<u>142</u>	<u>185</u>
Digər qeyri-maliyyə aktivləri:			
Əmlak və avadanlıqların alınması üçün əvvəlcədən ödəmələr	452	2,534	2,116
Digər əməliyyatlar üzrə əvvəlcədən ödəmələr və debitor borcları	58	63	1
Plastik kartlar üzrə təxirə salınmış xərclər	31	31	31
İşçilərə verilmiş avanslar	30	-	4
Əvvəlcədən ösənilmiş vergilər	-	-	488
Digər	12	12	109
	<u>583</u>	<u>2,640</u>	<u>2,749</u>
Çıxılsın – digər aktivlərin dəyersizləşməsi üçün ehtiyat (Qeyd 17)	-	(2,313)	(119)
Digər aktivlər	<u>729</u>	<u>469</u>	<u>2,815</u>

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Digər maliyyə öhdəlikləri:			
Fiziki şəxslərin dövlət orqanları qarşısında kreditör borcları	283	312	250
Digər kreditör borcları	194	95	39
İşçilərə ödəniləcək məbləğlər	148	167	80
Ödəniləcək peşəkar haqlar	104	58	65
Pul köçürmələri üçün kreditör borcları	77	22	13
Bankın səhmdarlarına kreditör borcları	15	15	15
	<u>821</u>	<u>669</u>	<u>462</u>
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:			
Zəmanətlər və digər təəhhüdlər üzrə ehtiyat (Qeyd 17)	-	45	146
Dövlət və yerli fondlar üzrə kreditör borcları	17	26	116
Mənfəət vergisi olmayan vergilər üzrə kreditör borcları	13	8	31
Maliyyə lizinqi üzrə öhdəliklər	-	-	233
	<u>30</u>	<u>79</u>	<u>526</u>
Digər öhdəliklər	<u>851</u>	<u>748</u>	<u>988</u>

14. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər

Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Müddətli depozitlər və kreditlər	8,199	9,574	2,258
ARMB-dan alınmış kreditlər	3,000	6,000	7,000
Dövlət fondlarından alınmış kreditlər	41,121	40,550	34,550
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	<u>52,320</u>	<u>56,124</u>	<u>43,808</u>

31 dekabr 2010-cu il tarixinə Bankın bir kredit təşkilatı qarşısında cəmi 31,853 AZN (2009: 33,930 AZN) məbləğində öhdəliyi var idi, bu da kredit təşkilatı qarşısında öhdəliklərin 61%-ni (2009: 60%) təşkil edir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

14. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər (davamı)

Dövlət fondlarından alınmış kreditlər aşağıdakılarla təmsil olunur:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Azərbaycan Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu	31,853	33,930	32,099
Azərbaycan İpoteka Fondu qarşısında öhdəliklər	8,811	5,966	1,751
Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Agentliyi	457	654	700
	41,121	40,550	34,550

	2010		2009	
	İllik faiz dərəcəsi	Ödəmə vaxtı	İllik faiz dərəcəsi	Ödəmə vaxtı
Azərbaycan Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu	1%	2011-2017	1%	2010-2015
Azərbaycan İpoteka Fondu qarşısında öhdəliklər	4%	2011-2039	4%	2010-2037
Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Agentliyi	2%	2011-2013	2%	2010-2013

15. Müştərilər qarşısında öhdəliklər

Müştərilər qarşısında öhdəliklərə aşağıdakılar daxildir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Cari hesablar	30,482	19,709	8,479
Müddətli depozitlər	40,054	46,583	34,417
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	70,536	66,292	42,896

31 dekabr 2010-cu il tarixinə, müştərilər qarşısında cəmi öhdəliklərdən 19,910 AZN məbləğində (və ya 28%) müştərilər qarşısında öhdəliklər on ən iri müştərilərə aid olmuşdur (2009: cəmi müştərilər qarşısında öhdəliklərdən 9,499 AZN və ya 14%).

Müştərilər qarşısında öhdəliklərə aşağıdakı növ müştərilərdə hesablar daxildir:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Fiziki şəxslər	39,895	48,593	33,486
Özəl müəssisələr	30,349	17,221	6,830
Dövlət və büdcə təşkilatları	215	336	2,502
Digər	77	142	78
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	70,536	66,292	42,896

Müştəri hesablarının iqtisadi sektorlar üzrə təhlili:

	2010	2009 Yenidən hesablanmış	2008 Yenidən hesablanmış
Fiziki şəxslər	39,895	48,593	33,486
Ticarət	16,356	12,030	3,025
Nəqliyyat və rabitə	6,680	980	1,570
Sığorta	5,342	3,179	3,630
Daşınmaz əmlakın tikintisi	2,114	1,239	908
İctimai təşkilatlar	72	144	78
Enerji	51	-	9
İstehsal	12	58	152
Kənd təsərrüfatı	7	32	23
Digər	7	37	15
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	70,536	66,292	42,896

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

16. Subordinasiyalı borc öhdəliyi

29 sentyabr 2010-cu il tarixində Bank öz əlaqəli tərəfi Məmmədov Kənan Hafiz oğlundan 11,250 AZN məbləğində ildə 10% dərəcəsi ilə müddəti 29 sentyabr 2015-ci ildə başa çatan subordinasiyalı borc vəsaiti əldə etmişdir. 31 dekabr 2010-cu il tarixinə subordinasiyalı borc öhdəliyinin ödənilməmiş qalığı amortizasiya hesablanmış dəyərle 11,531 AZN təşkil edir.

17. Digər dəyərsizləşmə və ehtiyatlar

Digər dəyərsizləşmə və ehtiyatlarda hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Digər aktivlər</i>	<i>Zəmanətlər və digər təəhhüdlər</i>	<i>Cəmi</i>
31 dekabr 2008-ci il	(119)	(146)	(265)
(Xərc)/bərpa	(2,194)	101	(2,093)
31 dekabr 2009-cu il	(2,313)	(45)	(2,358)
Bərpa	-	45	45
Silinmələr	2,313	-	2,313
31 dekabr 2010-cu il	-	-	-

Aktivlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat əlaqəli aktivlərin balans dəyərindən çıxılır. Zəmanətlər və təəhhüdlər üçün ehtiyatlar digər öhdəliklərə daxil edilir. 31 dekabr 2010-cu il tarixinə silinmə 2007-ci ildə ofis mebelinin alınması üçün əvvəlcədən ödəmədən ibarətdir. Məbləğ qaytarıla bilmədiyinə görə, bu əvvəlcədən ödəmə sonradan, İdarə Heyətinin təsdiqi əsasında silinmişdir.

18. Kapital

31 dekabr 2010-cu il tarixinə buraxılmasına icazə verilmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş kapitalı 23,500 AZN (2009-cu ildə: 15,000 AZN) olmuş və nominal dəyəri 20 AZN (tam məbləğ) olan 1,175,000 (2009: 750,000) adi səhmdən ibarət olmuşdur. Hər bir səhm üçün səhmdara bir səs düşür. Bütün səhmlər bərabər tutulur və bir səsə malikdir.

2 noyabr 2009-cu ildə səhmdarların ümumi iclasında nominal dəyəri 20 AZN (tam məbləğ) olan 500,000 səhmin buraxılması razılaşdırılmışdır. 13 noyabr 2009-cu ildə emissiya təsdiq edilmiş və Azərbaycan Respublikası Dövlət Qiymətli Kağızlar Komitəsində qeydiyyatla alınmışdır. 12 may 2010-cu və 19 iyul 2010-cu il tarixlərində Bank cəmi 425,000 yeni səhm buraxmış və səhmdar kapitalını 8,500 AZN artırmışdır.

7 avqust 2008-ci ildə səhmdarların ümumi iclasında nominal dəyəri 20 AZN olan 500,000 səhmin buraxılması razılaşdırılmışdır. 3 sentyabr 2008-ci il tarixinə emissiya təsdiq edilmiş və Azərbaycan Respublikası Dövlət Qiymətli Kağızlar Komitəsində qeydiyyatla alınmışdır. 2008-ci ilin sentyabr ayında Bank 4,635 AZN məbləğində cəmi 231,750 yeni səhm buraxmış və 2009-cu il ərzində Bank 365 AZN məbləğində cəmi 18,250 səhm buraxmışdır.

2010-cu ildə dividend elan edilməmiş və ödənilməmişdir. 2009-cu ildə 1,400 AZN məbləğində dividendlər elan edilmiş və 2008-ci maliyyə ilinin maliyyə nəticələri üçün ödənilmişdir.

Mövcud, buraxılmış və tam ödənilmiş səhmdarlarda hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Adi səhmlərin sayı</i>	<i>Nominal dəyər (tam məbləğdə)</i>	<i>Cəmi</i>
31 dekabr 2008-ci il	731,750	20	14,635
Səhmdar kapitalında artım	18,250	20	365
31 dekabr 2009-cu il	750,000	20	15,000
Nağd formada kapital qoyuluşları hesabına səhmdar kapitalında artım	425,000	20	8,500
31 dekabr 2010-cu il	1,175,000	20	23,500

19. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər

Hüquqi məsələlər

Adi fəaliyyətində Bank məhkəmə iddiaları və şikayətlərinin obyektivi olur. Rəhbərlik hesab edir ki, belə iddia və ya şikayətlərdən irəli gələn öhdəlik (əgər olarsa) Bankın maliyyə vəziyyəti və ya gələcək əməliyyat nəticələrinə mühüm mənfi təsir göstərməyəcəkdir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

19. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər (davamı)

Əməliyyat mühiti

Azərbaycan iqtisadi islahatları və hüquqi, vergi və nizamlayıcı infrastrukturunu təkmilləşdirməyə davam edir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək sabitliyi önəmli dərəcədə islahat və dəyişikliklərdən, eləcə də hökumətin gördüyü iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyindən asılıdır.

Azərbaycanın iqtisadiyyatı dünyanın digər bölgələrindəki bazar tənəzzülü və iqtisadi inkişaf tempinin aşağı düşməsinə həssasdır. Qlobal maliyyə böhranı ümumi daxili məhsulun azalması, bank sektorunda likvidliyin pisləşməsi, Azərbaycanın daxilində kredit şərtlərinin sərtləşməsinə səbəb olmuşdur. Azərbaycan hökuməti Azərbaycan banklarının və şirkətlərinin likvidliyinin təmin edilməsinə yönəlmiş sabitləşdirmə tədbirlərini görse də, Bankın və onun qarşı-tərəflərinin kapital əldə etmək imkanları və kapitalın dəyəri hələ də qeyri-müəyyəndir, bu isə Bankın maliyyə vəziyyəti, əməliyyatlarının nəticələri və biznes perspektivlərinə təsir göstərə bilər. Bundan əlavə, hazırkı mərhələdə görülmüş bu tədbirlərin effektivliyi müəyyən deyildir.

Azərbaycan Respublikası iri həcmdə neft və qaz istehsal etdiyi üçün, ölkənin iqtisadiyyatı dünya bazarında 2010-cu və 2009-cu illərdə əhəmiyyətli dəyişən neftin və qazın qiymətlərinə xüsusilə həssasdır. Neft və qaz qiymətlərində azalma Bankın kapital əldə etmək imkanına və kapitalının dəyərində mənfi təsir göstərə bilər.

Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasında işsizlik səviyyəsinin artması, müəssisələrin likvidliyinin və mənfəətliliyinin aşağı düşməsi, müəssisə və şəxslərin müflisləşmə hallarının artması Bankın borcalanlarının Banka ödəniləcək məbləğləri qaytarmaq qabiliyyətinə təsir göstərmişdir. Bundan əlavə, iqtisadi şəraitlərin dəyişməsi kreditlər və digər öhdəliklər üçün saxlanılan girovun dəyərinin düşməsi ilə nəticələnmişdir. Mövcud olan məlumata uyğun olaraq Bank dəyersizləşmənin qiymətləndirmələrində gözlənilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin yenidən baxılmış proqnozlarını əks etdirmişdir.

Hal-hazırda Bankın fəaliyyətinin sabitliyini təmin etmək üçün bütün münasib tədbirləri gördüyündən əmin olan rəhbərliyin fikrinə baxmayaraq, yuxarıda təsvir edilmiş sahələrdə vəziyyətin gözlənilməz dərəcədə pisləşməsi Bankın nəticələri və maliyyə vəziyyətinə hazırda dəqiq müəyyən edilə bilməyən mənfi təsir göstərə bilər.

31 dekabrda Bankın təəhhüdləri və potensial öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarət idi:

	2010	2009
Kreditlə bağlı təəhhüdlər		
Akkreditivlər	11,475	19,948
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	4,112	4,919
Verilmiş zəmanətlər	4,029	2,378
	19,616	27,245
Çıxılsın – ehtiyat	-	(45)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	19,616	27,200

31 dekabr 2010-cu il tarixinə verilmiş zəmanətlər üzrə girov kimi 411 AZN məbləğində əmlak saxlanılırdı.

Sığorta

Bank hazırda səhvlərdən və ya təhriflərdən irəli gələn öhdəliklərlə əlaqədar sığorta təminatı almamışdır. Hazırda öhdəlik məsuliyyətinin sığortalanması Azərbaycanda geniş yayılmayıb.

20. Xalis haqq və komissiya gəliri

Xalis haqq və komissiya gəliri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar	1,801	1,294
Hesablaşma əməliyyatları	432	305
Valyutanın çevrilməsi əməliyyatları	261	240
Plastik kartla əməliyyatlar	169	167
Digər	5	78
Haqq və komissiya gəliri	2,668	2,084
Hesablaşma əməliyyatları	(81)	(71)
Pul vəsaitləri ilə əməliyyatlar	(5)	(95)
Digər	(36)	(51)
Haqq və komissiya xərci	(122)	(217)
Xalis haqq və komissiya gəliri	2,546	1,867

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

21. Digər gəlir

	2010	2009
Alınmış penya və cərimələr	546	13
Digər	23	18
Cəmi digər gəlir	569	31

Bakı rayon məhkəməsinin qərarına görə, 31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il ərzində Bank, iki borcalandan dəyersizləşmiş kreditlər üçün cərimələr almışdır.

22. İşçilər üzrə və ümumi və inzibati xərcləri

İşçilər üzrə və ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Əmək haqqı və mükafatlar	(3,105)	(4,153)
Sosial sığorta xərcləri	(722)	(954)
İşçilər üzrə digər xərclər	(232)	(230)
İşçilər üzrə xərclər	(4,059)	(5,337)
Köhnəlmə xərci (qeyd 9)	(822)	(690)
Amortizasiya xərci (qeyd 10)	(28)	(22)
Köhnəlmə və amortizasiya	(850)	(712)
İcarə	(1,579)	(1,189)
Peşəkar xidmətlər	(287)	(310)
Rabitə	(248)	(254)
Təhlükəsizlik	(244)	(280)
Depozitlərin sığortalanması haqqı	(187)	(79)
Təmir və texniki xidmət	(175)	(91)
Auksion xərcləri	(165)	-
Marketinq və reklam	(151)	(299)
Xeyriyyə və sponsorluq	(100)	(83)
Ofis təchizatı	(92)	(153)
Nəqliyyat və ezamiyyətlərlə bağlı xərclər	(66)	(84)
Nəşriyyat	(49)	(56)
Əməliyyat xərcləri	(31)	(43)
Kommunal xidmətlər	(30)	(33)
Üzvlük haqları	(15)	(16)
Sığorta	(11)	(12)
Digər	(234)	(383)
Ümumi və inzibati xərclər	(3,664)	(3,365)

23. Risklərin idarə edilməsi**Ön söz**

Öz fəaliyyətində Bank müxtəlif risklərə məruz qalır və bunları daimi müəyyən etmə, ölçmə və müşahidə etmə prosesləri, kredit limitlərinin müəyyən edilməsi və digər daxili nəzarət tədbirləri vasitəsilə idarə edir. Risklərin idarə edilməsi Bankın fəaliyyətinin mühüm hissəsini təşkil edir. Bankın hər bir əməkdaşı öz vəzifələri daxilində risklərə görə məsuliyyət daşıyır. Bank kredit riski, likvidlik riski və bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riski öz növbəsində ticarət və qeyri-ticarət risklərinə bölünür. Bank əməliyyat risklərinə də məruz qalır.

Müstəqil riskə nəzarət prosesinə mühitdə, texnologiyada və sənayedə dəyişikliklər kimi biznes riskləri daxil deyildir. Onlar Bankın strateji planlaşdırma prosesi vasitəsilə nəzarət altında saxlanılır.

Risklərin idarə olunması strukturu

İdarə Heyəti risklərin müəyyən edilməsi və nəzarət edilməsinə görə ümumi məsuliyyət daşıyır, lakin risklərin idarə olunması və izlənməsi üçün məsuliyyəti ayrıca müstəqil orqanlar daşıyır.

İdarə Heyəti

İdarə Heyəti risklərin idarə olunmasında ümumi yanaşma, risk strategiyaları və prinsiplərinin təsdiq edilməsi üçün məsuliyyətlidir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

23. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Ön söz (davamı)

Rəhbərlik

İdarə Heyəti Bankda ümumi risk prosesinə nəzarət etmək üçün məsuliyyət daşıyır.

Risklərin idarə olunması Komitəsi

Risklərin idarə olunması Komitəsi risk strategiyasının işlənilib hazırlanması və risk prinsipləri, konsepsiyası, siyasəti və limitlərinin tətbiqi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental risk məsələləri üçün məsuliyyətlidir və müvafiq risk qərarlarını idarə və nəzarət edir.

Bankın xəzinədarlığı

Bankın xəzinədarlığı Bank aktivlərinin və öhdəliklərinin idarə olunması, eləcə də ümumi maliyyə strukturu üçün məsuliyyət daşıyır. Bundan əlavə, xəzinədarlıq Bankın maliyyələşdirmə və likvidlik riskləri üçün məsuliyyət daşıyır.

Daxili audit

Bankda Risklərin idarə edilməsi prosesləri hər il daxili audit funksiyası tərəfindən prosedurların münasibliyi və Bankın həmin prosedurlara riayət edib-etməməsi baxımından yoxlanılır.

Risklərin azaldılması

Ümumi risklərin idarə edilməsinin hissəsi kimi, Bank öz risklərini azaltmaq üçün girovdan istifadə edir.

Həddindən artıq risk konsentrasiyası

Risklərin konsentrasiyası bir sıra biznes tərəfdaşı analoji fəaliyyət növləri ilə məşğul olanda və ya onların fəaliyyəti eyni coğrafi bölgədə həyata keçiriləndə və ya biznes tərəfdaşları oxşar iqtisadi xüsusiyyətlərə malik olanda və nəticədə iqtisadi, siyasi və digər şərtlərdə dəyişikliklər həmin biznes tərəfdaşlarının müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyətinə eyni təsir göstərəndə yaranır. Risklərin konsentrasiyası Bankın fəaliyyət nəticələrinin xüsusi sənaye sahəsinə və ya coğrafi bölgəyə təsir göstərən dəyişikliklərə qarşı nisbi həssaslığını əks etdirir.

Həddindən artıq risk konsentrasiyasının təsiri altına düşməmək üçün, Bank daxili prosedurlarında müxtəlif xüsusiyyətlərə malik olan portfəllərin idarə edilməsi qaydaları ilə təmin olunur. Müəyyən edilmiş risk konsentrasiyası müvafiq qaydada nəzarət və idarə olunur.

Kredit riski

Kredit riski – Bankın sifarişçiləri, müştəriləri və ya biznes tərəfdaşları müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmədikləri üçün Bankın zərər çəkməsi riskidir. Bank kredit riskini ayrı-ayrı biznes tərəfdaşları və coğrafi və sənaye konsentrasiyaları üzrə Bankın qəbul etməyə hazır olduğu riskin həcmi üzrə limitləri müəyyən etməklə və həmin limitlərə riayət edilməni monitorinq etməklə idarə edir və nəzarət altında saxlayır.

Bank kredit keyfiyyətinin yoxlanılması prosesini təsis etmişdir ki, girovun müntəzəm qaydada yenidən baxılması da daxil olmaqla biznes tərəfdaşlarının krediti ödəmək qabiliyyətlərində mümkün dəyişikliklərin tez müəyyən edilməsi təmin edilsin. Biznes tərəfdaşları üzrə limitlər hər tərəfdaşa risk reytingini təyin edən kredit riskinin təsnifləşdirilməsi sistemindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Risk reytingləri müntəzəm olaraq yenidən baxılır. Kredit keyfiyyətinin müntəzəm qaydada yenidən baxılması prosesi Banka məruz qaldığı risklər nəticəsində potensial zərəri qiymətləndirmək və lazımi tədbirləri görmək imkanını yaradır.

Kreditlə bağlı təəhhüd riskləri

Bankın müştərilərə verdiyi zəmanətlər əsasında Bank tərəfindən onların adından ödənişlər aparmaq zərurəti yarana bilər. Müştərilər bu ödənişləri Banka akkreditivin şərtləri əsasında qaytarırlar. Onlar Bankı kredit risklərinə oxşar risklərə məruz qoyur, bunlar da eyni nəzarət prosesləri və qaydaları ilə azaldılır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

23. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)***Kreditlə bağlı təəhhüd riskləri (davamı)*

Aşağıdakı cədvəldə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın komponentlər üçün məruz qala biləcəyi maksimal kredit riski göstərilir. Maksimal risk ümumi həcmdə, qarşılıqlı hesablaşma haqqında əsas razılaşmaların və girov razılaşmalarının istifadə edilməsi nəticəsində riskin azalmasını nəzərə almadan və dəyərsizləşmə üçün hər hansı ehtiyatı çıxarmaqla göstərilir.

	<i>Qeydlər</i>	Maksimal risk həcmi 2010	Maksimal risk həcmi 2009
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri (kassada olan pul vəsaitlərini çıxmaqla)	5	9,383	4,524
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər		324	335
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	7	673	660
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	122,824	108,254
Digər aktivlər	13	146	142
Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər	19	19,616	27,245
Cəmi kredit riskinin həcmi		152,966	141,160

Maliyyə alətləri ədalətli dəyərle qeydə alınanda yuxarıda göstərilən məbləğlər dəyərin dəyişməsi nəticəsində gələcəkdə yarana bilən maksimal riskin həcmi deyil, cari kredit riskinin həcmi əks etdirir. Maliyyə alətlərinin hər bir sinfi üzrə kredit riskinin maksimal həcmi haqqında daha ətraflı məlumat xüsusi qeydlərdə açıqlanır. Girovu və riski azaldan digər metodların təsiri 8-ci Qeyddə göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin sinifləri üzrə kreditin keyfiyyəti

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti Bankın daxili kredit reytingləri ilə idarə olunur. Aşağıdakı cədvəldə Bankın kredit reytingi sistemində əsaslanaraq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın kreditlə bağlı sətirlərində aktivlərin sinifləri üzrə kredit keyfiyyəti göstərilir.

Aşağıdakı cədvəldə yüksək reytingli banklara və müştərilərə verilmiş kreditlər minimal kredit riski səviyyəsi olan, adətən kredit reytingi yüksək səviyyədə olan və ya yaxşı girovla təmin edilmiş kreditlər daxildir. Yaxşı maliyyə mövqeyi və yaxşı borc xidməti olan digər borcalanlar standart dərəcəyə daxildir. Qeyri-standart dərəcəli kreditlərə standart dərəcədən aşağı olan, lakin fərdi şəkildə dəyərsizləşməmiş kreditlər daxildir.

	<i>Qeydlər</i>	Vaxtı ötməmiş və dəyərsizləşməmiş			Vaxtı ötmüş, lakin dəyərsizləşməmiş 2010	Fərdi şəkildə dəyərsizləşməmiş 2010	Cəmi 2010
		Yüksək reyting 2010	Standart Reyting 2010	Qeyri-standart reyting 2010			
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər		324	-	-	-	-	324
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	7	-	673	-	-	-	673
Müştərilərə verilmiş kreditlər:	8						
Müəssisələrə verilmiş kreditlər		355	21,553	21,660	12,222	48,256	104,046
Kiçik müəssisələrə verilmiş kreditlər		23	12,027	753	1,960	4,517	19,280
İpoteka kreditləri		62	9,948	104	779	1,980	12,873
İstehlakçı kreditləri		456	170	1,421	492	5,644	8,183
Digər		121	781	422	1,362	3,166	5,852
		1,017	44,479	24,360	16,815	63,563	150,234
Cəmi		1,341	45,152	24,360	16,815	63,563	151,231

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

23. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)***Maliyyə aktivlərinin sinifləri üzrə kreditin keyfiyyəti (davamı)*

	<u>Vaxtı ötməmiş və dəyersizləşməmiş</u>			<u>Vaxtı ötmüş, lakin dəyersizləşməmiş 2009</u>	<u>Fərdi şəkildə dəyersizləşməmiş 2009</u>	<u>Cəmi 2009</u>
	<u>Qeydlər</u>	<u>Yüksək reyting 2009</u>	<u>Standart Reyting 2009</u>			
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər		335	-	-	-	335
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	7	-	660	-	-	660
Müştərilərə verilmiş kreditlər:	8					
Müəssisələrə verilmiş kreditlər		531	18,923	19,010	27,379	86,196
Kiçik müəssisələrə verilmiş kreditlər		-	7,546	471	3,766	1,079
İpoteka kreditləri		-	9,977	40	2,065	223
İstehlakçı kreditləri		207	596	2,279	7,466	434
Digər		86	484	695	4,149	316
		824	37,526	22,495	44,825	22,405
Cəmi		1,159	38,186	22,495	44,825	129,070

Vaxtı ötmüş müştərilərə verilmiş kreditlərə yalnız bir neçə gün gecikdirilmiş kreditlər daxildir. Vaxtı ötmüş kreditlərin müddətlər üzrə aşağıdakı cədvəldə təhlil edilir. Vaxtı ötmüş kreditlərin əksəriyyəti dəyersizləşmiş hesab olunmur.

Siyasətinə uyğun olaraq Bank kredit portfeli daxilində reytingləri dəqiq və ardıcıl şəkildə tətbiq etməlidir. Bu mövcud risklərin məqsədli idarə olunması, habelə kredit risklərinin həcmələrini bütün fəaliyyət növləri, coğrafi bölgələr və məhsullar üzrə müqayisə edilməsi imkanını təmin edəcəkdir. Reyting sistemi biznes tərəfdaşlarının qiymətləndirilməsi üçün əsas ilkin məlumat olan bir sıra maliyyə-analitik metodlara, eləcə də işlənmiş bazar məlumatlarına əsaslanır. Bütün daxili risk kateqoriyaları Bankın reyting siyasətinə uyğun olaraq müəyyən edilir. Verilən reytinglər müntəzəm qaydada qiymətləndirilir və yenidən baxılır.

Vaxtı ötmüş, lakin dəyersizləşməmiş kreditlərin müddətlərinin aktivlərin sinifləri üzrə təhlili

	<u>30 gündək 2010</u>	<u>31 – 60 gün 2010</u>	<u>61 – 90 gün 2010</u>	<u>90 gündən çox 2010</u>	<u>Cəmi 2010</u>
	Müştərilərə verilmiş kreditlər:				
Müəssisələrə verilmiş kreditlər	-	487	-	11,735	12,222
Kiçik müəssisələrə verilmiş kreditlər	23	126	779	1,032	1,960
İpoteka kreditləri	-	117	235	427	779
İstehlakçı kreditləri	6	37	121	328	492
Digər	-	15	20	1,327	1,362
Cəmi	29	782	1,155	14,849	16,815
	<u>30 gündək 2009</u>	<u>31 – 60 gün 2009</u>	<u>61 – 90 gün 2009</u>	<u>90 gündən çox 2009</u>	<u>Cəmi 2009</u>
Müştərilərə verilmiş kreditlər:					
Müəssisələrə verilmiş kreditlər	-	798	4,942	21,639	27,379
Kiçik müəssisələrə verilmiş kreditlər	-	341	781	2,644	3,766
İpoteka kreditləri	-	46	33	1,986	2,065
İstehlakçı kreditləri	-	189	378	6,899	7,466
Digər	-	193	121	3,835	4,149
Cəmi	-	1,567	6,255	37,003	44,825

Müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyersizləşməsi üçün ehtiyatla bağlı daha ətraflı məlumat 8-ci Qeyddə göstərilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

23. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Kredit riski (davamı)

Müddətlərinə yenidən baxılmış maliyyə aktivlərinin siniflər üzrə balans dəyəri

Aşağıdakı cədvəldə müddətlərinə yenidən baxılmış maliyyə aktivlərinin siniflər üzrə balans dəyəri göstərilir:

	2010	2009
Müəssisələrə verilmiş kreditlər	-	2,636
Kiçik müəssisələrə verilmiş kreditlər	-	-
İpoteka kreditləri	-	-
İstehlakçı kreditləri	-	-
Digər	643	236
Cəmi	643	2,872

Dəyersizləşmənin qiymətləndirilməsi

Kreditlərin dəyersizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi zamanı nəzərə alınan əsas amillərə aşağıdakılar daxildir: əsas məbləğlərin və faizlərin ödənilməsinin 90 gündən artıq müddətdə gecikdirilib-gecikdirilməməsi, biznes tərəfdaşlarının pul vəsaitlərinin hərəkətlərində çətinliklər haqqında məlumatın olub-olmaması, kredit reytinglərinin aşağı düşməsi və ya müqavilənin ilkin şərtlərinin pozulması. Bank dəyersizləşmə baxımından iki səviyyədə qiymətləndirmə aparır: fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar və məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar.

Fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Bank fərdi olaraq mühüm olan hər bir kredit və ya avans üzrə tələb olunan ehtiyatları fərdi şəkildə müəyyən edir. Ehtiyatların məbləği müəyyən edildiyi zaman aşağıdakı amillər nəzərə alınır: biznes tərəfdaşının biznes-planının dayanıqlığı, onun maliyyə çətinlikləri yarandığı təqdirdə fəaliyyət nəticələrini təkmilləşdirmək qabiliyyəti, proqnozlaşdırılan mədaxillər və müflislik halında gözlənilən dividend ödənişləri, maliyyə dəstəyinin cəlb edilməsi imkanı, girovun satış dəyəri və gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətinin müddətləri. Gözlənilməyən hadisələr daha yaxın diqqət yetirilməsini tələb ediyi hallar istisna olmaqla, dəyersizləşmə zərərləri hər hesabat tarixində qiymətləndirilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Fərdi olaraq mühüm olmayan müştərilərə verilmiş kreditlərin (o cümlədən kredit kartları, ipoteka kreditləri və girovsuz istehlakçı kreditlərinin) və fərdi olaraq mühüm olan, lakin fərdi şəkildə dəyersizləşməsinə dair obyektiv sübutlar olmayan kreditlərin dəyersizləşməsi üçün ehtiyatlar məcmu şəkildə qiymətləndirilir. Ehtiyatlar hər bir hesabat tarixinə qiymətləndirilir və bu zaman hər bir kredit portfeli ayrıca təhlil edilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirmə zamanı fərdi şəkildə dəyersizləşməyə dair obyektiv sübut olmayanda da portfelin dəyersizləşməsi müəyyən edilir. Dəyersizləşmə zərərləri aşağıdakı məlumatları nəzərə almaqla müəyyən edilir: portfel üzrə tarixi zərərlər, cari iqtisadi şəraitlər, zərərin çəkilməsi ehtimal edilən andan həmin zərərin dəyersizləşmə üzrə fərdi şəkildə qiymətləndirilən dəyersizləşmə zərərinə tələb etməsi müəyyən edildiyi anadək təxmini müddət və gözlənilən mədaxillər və aktiv dəyersizləşdikdən sonra dəyərin bərpa edilməsi. Bölmə rəhbərliyi bir ilədək ola bilən bu müddətin müəyyən edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Bundan sonra dəyersizləşmə ehtiyatı kredit rəhbərliyi tərəfindən Bankın ümumi siyasətinə uyğunluq baxımından yoxlanılır.

Maliyyə zəmanətləri və akkreditivləri kreditlərlə eyni qaydada qiymətləndirilir və ehtiyat ayrılır.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

23. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Kredit riski (davamı)**

Məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar (davamı)

Bankın pul aktivləri və öhdəlikləri üzrə coğrafi cəmləşmə beledir:

	2010				2009			
	Azərbaycan	İƏİT	MDB və digər xarici dövlət	Cəmi	Azərbaycan	İƏİT	MDB və digər xarici dövlət	Cəmi
Aktivlər:								
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	11,969	182	44	12,195	10,222	119	41	10,382
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər	324	-	-	324	335	-	-	335
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	673	-	-	673	660	-	-	660
Müştərilərə verilmiş kreditlər	122,824	-	-	122,824	108,254	-	-	108,254
Digər maliyyə aktivləri	146	-	-	146	106	-	36	142
	135,936	182	44	136,162	119,577	119	77	119,773
Öhdəliklər:								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	52,320	-	-	52,320	56,124	-	-	56,124
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	70,536	-	-	70,536	65,437	823	32	66,292
Digər maliyyə öhdəlikləri	821	-	-	821	653	-	16	669
Subordinasiyalı borc öhdəliyi	11,531	-	-	11,531	-	-	-	-
	135,208	-	-	135,208	122,214	823	48	123,085
Xalis aktivlər / (öhdəliklər)	728	182	44	954	(2,637)	(704)	29	(3,312)

Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi

Likvidlik riski adi və ya fəvqəladə şəraitdə ödəniş tarixində Bankın ödənişlə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi riskidir. Bu riski məhdudlaşdırmaq məqsədilə rəhbərlik gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətinin hərtərəfli qiymətləndirilməsi üçün mürəkkəb sistem tərtib etmişdir. Likvidliyin idarə edilməsi metodları və hesabatları Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilir, Aktiv və Passivlərin idarə edilməsi Departamenti tərəfindən hazırlanır və hər ay AÖİK tərəfindən nəzərdən keçirilir.

Bank pul vəsaitlərinin hərəkəti gözlənilmədən kəsildiyi təqdirdə asanlıqla satıla bilən, bazarda alınıb-satılan yüksək likvidli və təhlükəsiz aktivlər portfelinə sahibdir. Bundan əlavə, Bank ARMB-da bütün filialları, bankomatları və müxbir hesablardakı qalıqları üzrə çox effektiv pul vəsaitlərinin idarə edilməsi sistemini istifadə edir.

Likvidlik vəziyyəti Bank tərəfindən ARMB-nın təyin etdiyi müəyyən əmsallara əsaslanaraq fərdi şəkildə qiymətləndirilir və idarə edilir. 31 dekabrda minimum likvidlik əmsalı 30% (2009-cu ildə: 30%) olmuşdur. 31 dekabrda bu əmsallar belə olmuşdur:

	2010, %	2009, %
Ani likvidlik əmsalı	11.0	102.9

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

23. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi (davamı)***Maliyyə öhdəliklərinin ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təhlili*

Aşağıdakı cədvəldə diskont edilməmiş müqavilə öhdəlikləri əsasında Bankın 31 dekabrda maliyyə öhdəlikləri ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təqdim edilir. Tələb əsasında ödənilməli öhdəliklər ödəniş tələbinin mümkün olan ən tez tarixdə verilməsi hesab olunur. Bununla bərabər Bank gözləyir ki, müştərilərin çoxu Bank ödənişi aparmalı olduğu ən tez tarixdə ödəniş tələb etməyəcək və cədvəl keçmiş müddətlər üçün əmanətlərin tələb edilməsi haqqında məlumat əsasında Bankın hesabladığı gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirmir.

Maliyyə öhdəlikləri <i>31 dekabr 2010-cu il</i>	1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1 – 5 il	5 ildən artıq	Qeyri-müəyyən	Cəmi
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	9,782	3,716	5,252	22,303	19,083	-	60,136
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	42,438	1,739	16,081	14,903	-	-	75,161
Digər öhdəliklər	806	-	-	-	-	15	821
Subordinasiyalı borc öhdəliyi	31	-	-	11,500	-	-	11,531
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	53,057	5,455	21,333	48,706	19,083	15	147,649
Maliyyə öhdəlikləri <i>31 dekabr 2009-cu il</i>	1 aydan az	1-3 ay	3-12 ay	1 – 5 il	5 ildən artıq	Qeyri-müəyyən	Cəmi
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	973	5,746	15,301	25,903	9,134	-	57,057
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	24,231	6,879	27,314	9,456	-	-	67,880
Digər öhdəliklər	538	35	80	-	-	16	669
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	25,742	12,660	42,695	35,359	9,134	16	125,606

Aşağıdakı cədvəldə Bankın maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklərinin müqavilə müddətləri göstərilir. Hər bir istifadə edilməmiş kredit öhdəliyi istifadə edilə bildiyi ən erkən tarixi daxil edən vaxt həddinə daxil edilir. Buraxılmış maliyyə zəmanəti müqavilələri üçün zəmanətin maksimal məbləği zəmanət tələb edilə bildiyi ən erkən müddətə aid edilir.

	3 aydan az	3-12 ay	1 – 5 il	5 ildən artıq	Cəmi
2010	1,434	17,594	588	-	19,616
2009	313	25,236	1,696	-	27,245

Bank gözləyir ki, potensial öhdəliklərin və ya təəhhüdlərin hamısının öhdəlik müddəti tamamlanana qədər yerinə yetirilməsi tələb olunmayacaqdır.

Bankın öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyəti müəyyən müddət ərzində aktivlərin ekvivalent məbləğini reallaşdırmaq qabiliyyətindən asılıdır. Bir il müddətində aidiyyəti olan şəxslərin təşkilatlarından alınmış iri əmanətlərin cəmləşməsi mövcuddur.

Müddətlərin təhlili cari hesabların tarixi sabitliyini əks etdirmir. Onların ləğv edilməsi tarixən yuxarıdakı cədvəldə göstərilən müddətlərdən daha çox vaxt aparır. Bu qalıqlar yuxarıdakı cədvəldə ödəmə müddəti üç aydan az olan məbləğlərə daxildir.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətlərinin gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin ədalətli dəyəri faiz dərəcəsi və valyuta məzənnələri kimi bazar parametrlərində dəyişikliklər nəticəsində tərəddüd etməsi riskidir. Bazar riski Bankın məruz qaldığı faiz dərəcəsi riski, valyuta riski və əvvəlcədən ödəmə riskidir. Bankın riski ölçmək üsulunda və ya məruz qaldığı riskin həcmində dəyişikliklər olmamışdır.

Valyuta riski

Xarici valyuta riski xarici valyuta məzənnəsinin dəyişməsi nəticəsində maliyyə aktivinin baza valyutasında dəyərinin dəyişməsi riskidir. Bankın İdarə Heyəti ARMB qaydalarına uyğun olaraq valyutalar mövqələrinin limitlərini müəyyən etmişdir. Bankın valyuta mövqeyi gündəlik nəzarətdə saxlanılır.

Aşağıdakı cədvəldə Bankın 31 dekabrda qeyri-ticarət monetar aktivləri və öhdəlikləri və proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə iri risklərə məruz qaldığı valyutalar göstərilir. Təhlil valyutanın manata qarşı məzənnəsində məntiqi olaraq mümkün hərəkətin təsirini hesablayır, bu zaman ümumi gəlir haqqında hesabatda bütün digər göstəricilər dəyişməz qalır (valyutaya həssas olan qeyri-ticarət pul aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinə görə). Kapitala təsir ümumi gəlir haqqında hesabatda göstərilən təsirdən fərqlənir. Cədvəldəki mənfi məbləğ ümumi gəlir haqqında hesabatda və ya kapitalda potensial xalis azalmanı, müsbət məbləğ isə xalis potensial artımı əks etdirir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

23. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**Bazar riski (davamı)***Valyuta riski (davamı)*

<i>Valyuta</i>	<i>Valyuta məzənnəsində dəyişiklik, %-lə 2010</i>	<i>Vergidən əvvəl mənfəətə təsiri 2010</i>	<i>Valyuta məzənnəsində dəyişiklik, %-lə 2009</i>	<i>Vergidən əvvəl mənfəətə təsiri 2009</i>
ABŞ dolları	+10%	(285)	+10%	(1,278)
Avro	+10%	102	+10%	27

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski sistemlərin nasazlığı, işçilərin səhvi, saxtakarlığı və ya xarici hadisələr nəticəsində yaranan riskdir. Nəzarət sistemi işləməyəndə əməliyyat riskləri nüfuza xələl vura, hüquqi nəticələrə və ya maliyyə zərərlərinə gətirib çıxara bilər. Bank bütün əməliyyat risklərinin aradan götürülməsini güman edə bilməz, lakin Bank bu riskləri nəzarət sistemi və potensial risklərin izlənməsi və onlarla bağlı tədbirlərin görülməsi yolu ilə idarə edə bilər. Nəzarət sistemində vəzifələrin səmərəli bölünməsi, daxil olma, təsdiq etmə və tutuşdurma prosedurları, heyətin təlimləndirilməsi və qiymətləndirilməsi prosesləri, eləcə də daxili auditdən istifadə daxildir.

24. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini qiymətləndirmə mexanizmləri ilə müəyyən etmək və açıqlamaq üçün Bank aşağıdakı iyerarxiyadan istifadə edir:

- Səviyyə 1: oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarda müəyyən edilmiş (düzəliş edilməmiş) qiymətlər;
- Səviyyə 2: uçota alınmış ədalətli dəyərə birbaşa və ya dolayısı ilə əhəmiyyətli təsir göstərən, bazarda müşahidə edilməyən ilkin məlumatlardan istifadə edən digər mexanizmlər və
- Səviyyə 3: uçota alınmış ədalətli dəyərə əhəmiyyətli təsir göstərən, müşahidə edilməyən bazar məlumatlarına əsaslanan ilkin məlumatlardan istifadə edən mexanizmlər.

2010-cu ilin dekabr ayında Bankın ədalətli dəyərle qeydə alınmış maliyyə alətləri olmamışdır (2009-cu ildə: sıfır).

Ədalətli dəyərle əks etdirilməmiş maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri

Aşağıda Bankın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında ədalətli dəyərle əks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin balans dəyərləri və ədalətli dəyərləri siniflər üzrə müqayisə edilir. Cədvəldə qeyri-maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri təqdim edilmir:

	<i>Cari dəyər 2010</i>	<i>Ədalətli dəyər 2010</i>	<i>Tanınmamış gəlir/(zərər) 2010</i>	<i>Cari dəyər 2009</i>	<i>Ədalətli dəyər 2009</i>	<i>Tanınmamış gəlir/(zərər) 2009</i>
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	12,195	12,195	-	10,382	10,382	-
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər	324	324	-	335	335	-
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	673	673	-	660	660	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	122,824	144,642	21,818	108,254	115,018	6,764
Digər maliyyə aktivləri	146	146	-	142	142	-
Maliyyə öhdəlikləri						
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	52,320	52,320	-	56,124	56,124	-
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	70,536	70,536	-	66,292	66,292	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	821	821	-	669	669	-
Subordinasiyalı borc öhdəliyi	11,531	9,958	1,573	-	-	-
Cəmi reallaşdırılmamış ədalətli dəyərdə cəmi tanınmamış dəyişiklik			23,391			6,764

Maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyərle hələ qeydə alınmamış maliyyə alətləri üçün ədalətli dəyərlərin müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən metod və fərziyyələr aşağıda əks etdirilir.

Tez satıla bilən və ödəmə müddəti qısa (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı olaraq ehtimal edilir ki, onların balans dəyərləri təxminən ədalətli dəyərlərinə bərabərdir. Bu fərziyyə həmçinin tələb əsasında depozitlərə və xüsusi ödəmə müddəti olmayan əmanət hesablarına tətbiq edilir.

Müəyyən və dəyişən dərəcəli maliyyə alətləri

Kreditlərin ədalətli dəyəri oxşar şərt, kredit riski və qalıq müddətləri olan, hazırda mövcud olan dərəcələri istifadə etməklə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkəti modeli ilə qiymətləndirilir.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

25. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinin təhlili

Aşağıdakı cədvəldə aktivlər və öhdəliklər onların qaytarılması və ya ödənilməsi gözlənilən müddətlər üzrə təhlil edilir. Bankın müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş diskont edilməmiş ödəmə öhdəliyi "Risklərin idarə edilməsi" adlı 23-cü Qeyddə göstərilir.

	2010				2009			
	Bir ilədək	Bir ildən çox	Qeyri-müəyyən müddətə	Cəmi	Bir ilədək	Bir ildən çox	Qeyri-müəyyən müddətə	Cəmi
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	12,195	-	-	12,195	10,382	-	-	10,382
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlər	324	-	-	324	335	-	-	335
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	600	-	73	673	600	-	60	660
Müştərilərə verilmiş kreditlər	32,276	36,401	54,147	122,824	28,874	38,403	40,977	108,254
Əmlak və avadanlıqlar	3,017	-	-	3,017	3,084	-	-	3,084
Qeyri-maddi aktivlər	185	-	-	185	158	-	-	158
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	248	-	-	248	3,238	-	-	3,238
Satış üçün saxlanılan aktivlər	884	-	-	884	-	-	-	-
Digər aktivlər	729	-	-	729	469	-	-	469
Cəmi	50,458	36,401	54,220	141,079	47,140	38,403	41,037	126,580
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	18,630	33,690	-	52,320	21,360	34,690	74	56,124
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	59,112	11,424	-	70,536	56,987	9,299	6	66,292
Subordinasiyalı borc öhdəliyi	-	11,531	-	11,531	-	-	-	-
Digər öhdəliklər	851	-	-	851	733	-	15	748
Cəmi	78,593	56,645	-	135,238	79,080	43,989	95	123,164
Xalis	(28,135)	(20,244)	54,220	5,841	(31,940)	(5,586)	40,942	3,416

Müddətlərin üst-üstə düşməməsinə aradan götürmək üçün Bank səhmdar kapitalını 11,500 AZN artırmağı və 2011-ci il ərzində ARMB-dan 5,000 AZN məbləğində kredit almağı planlaşdırır. Bu plana uyğun olaraq, 4 aprel 2011-ci ildə Bank ilk olaraq 3,600 AZN məbləğində 180,000 səhm buraxmış, sonra 6 aprel 2011-ci ildə isə 4,283 AZN məbləğində 214,135 səhm buraxmışdır.

26. Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatlar

24 sayılı "Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatlar" MHBS-na uyğun olaraq tərəflər bu halda əlaqəli hesab edilir ki, bir tərəf digər tərəfə nəzarət etmək və ya maliyyə və ya əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsində mühüm təsir göstərmək iqtidarındadır. Her bir potensial əlaqəli tərəf münasibətlərini nəzərdən keçirdikdə, diqqət bu münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, mahiyyətinə də yönəldilməlidir.

Əlaqəli tərəflər əlaqəli olmayan tərəflərin həyata keçirə bilmədiyi əməliyyatlarda iştirak edə bilər. Əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatlar əlaqəli olmayan tərəflər arasında əməliyyatlarla eyni şərtlər, müddət və məbləğdə aparılır.

Bankın əsas rəhbər əməkdaşları ilə əməliyyatlar

Adi işgüzar fəaliyyətində Bank, direktorların və baş rəhbərliyin iştirakı ilə, kommersiya faiz və komissiya dərəcələri tətbiq edilməklə əməliyyatlara, sövdələşmələrə və razılaşmalara tərəf olur.

Digər əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Əsas rəhbər əməkdaşlarla əməliyyatlardan əlavə, Bank Bankın əsas şirkəti və əsas rəhbərlik heyəti ilə birbaşa əlaqəsi olan əməliyyatlara tərəf olur.

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilir)

26. Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatlar (davamı)

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların qalıq balansları aşağıda göstərilir:

	2010				2009			
	Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Digər əlaqəli tərəflər
1 yanvarda ödənilməmiş kreditlər, ümumi	48	-	279	27,291	-	-	22	10,886
II ərzində buraxılmış kreditlər	-	-	13	6,726	98	-	357	17,784
II ərzində kredit ödənişləri	(48)	-	(69)	(5,382)	(50)	-	(100)	(1,379)
Digər hərəkətlər	-	-	-	-	-	-	-	-
31 dekabrda ödənilməmiş kreditlər, ümumi	-	-	223	28,635	48	-	279	27,291
Çıxılısın: 31 dekabrda dəyərsizləşmə ehtiyatı	-	-	(123)	(5,298)	(2)	-	(19)	(603)
31 dekabrda ödənilməmiş kreditlər, xalis	-	-	100	23,337	46	-	260	26,688
1 yanvarda depozitlər	-	-	101	950	-	-	-	1,003
II ərzində alınmış depozitlər	-	-	-	1,958	-	-	101	238
II ərzində ödənilmiş depozitlər	-	-	(101)	(1,050)	-	-	-	(291)
Digər hərəkət	-	-	-	-	-	-	-	-
31 dekabrda depozitlər	-	-	-	1,858	-	-	101	950
31 dekabrda cari hesablar	56	73	-	437	20	7	1	1,080
Subordinasiyalı borc öhdəliyi	-	-	-	11,531	-	-	-	-
Verilmiş təəhhüdlər və zəmanətlər	-	-	17	2,594	-	-	292	6,568

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan irəli gələn gəlir və xərc:

	31 dekabrda başa çatan il üzrə							
	2010				2009			
Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Digər əlaqəli tərəflər	
Kreditlər üzrə faiz gəliri	4	-	1	3,651	68	-	12	2,612
Depozitlər üzrə faiz xərci	-	-	8	24	-	-	-	168
Haqq və komissiya gəliri	-	-	-	228	-	-	4	146

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Əlaqəli tərəflər haqqında məlumatlar (davamı)

Əsas rəhbərlik heyətinə ödənişlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2010	2009
Əmək haqqı və digər qısamüddətli mükafatlar	234	392
Sosial sığorta xərcləri	52	111
Əsas rəhbərlik heyətinə cəmi ödənişlər	286	503

27. Kapitalın adekvatlığı

Bank fəaliyyətinə məxsus olan risklərdən qorunmaq məqsədilə kapital bazasını fəal şəkildə idarə edir. Bankın kapitalının adekvatlığı, digər metodlarla yanaşı, ARMB-nın Banka nəzarət etdiyi zaman qəbul etdiyi normativlərdən istifadə etməklə nəzarət edilir.

Bank tərəfindən kapitalın idarə edilməsi siyasətinin məqsədləri – (i) ARMB-nın müəyyən etdiyi kapital tələblərinə riayət etmək, (ii) Bankın fəaliyyətinə davam etmək qabiliyyətini qorumaq və (iii) əməliyyatları dəstəkləmək və səhmdarların dəyərini artırmaq məqsədilə güclü kredit reytingini və kapital əmsallarını saxlamaqdır. ARMB-nın müəyyən etdiyi kapital tələblərinə riayət hər ay onların hesablanması açıqlayan hesabatların Bankın Baş mühasibi və İdarə Heyətinin sədri tərəfindən baxılıb imzalanması yolu ilə izlənilir. Kapitalın idarə edilməsinin digər məqsədləri hər il qiymətləndirilir.

ARMB kapital adekvatlığı əmsalı

ARMB hər bir bankdan və ya banklar qrupundan: a) səhmdar kapitalını minimum 10,000 min AZN (2009: 10,000 min AZN) səviyyəsində saxlamağı; b) cəmi nizamlayıcı kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini ("cəmi kapital əmsalı") müəyyən edilmiş minimum 12% və ya daha yuxarı səviyyədə saxlamağı (2009-cu ildə: 12%); və c) 1 dərəcəli kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (1 dərəcəli kapitalın əmsalı) müəyyən edilmiş minimum 6% və ya daha yuxarı səviyyədə saxlamağı (2009-cu ildə: 6%) tələb edir.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə Bankın bu əsasla kapitalın adekvatlıq əmsalı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2010	2009
1 dərəcəli kapital	11,916	17,128
2 dərəcəli kapital	1,896	(11,881)
Çıxılın: Kapitaldan tutulmalar	(185)	(158)
Cəmi nizamlayıcı kapital	13,627	5,089
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	161,058	146,427
1 dərəcəli kapitalın adekvatlığı əmsalı	7.3%	11.6%
Kapitalın cəmi adekvatlığı əmsalı	8.5%	3.5%

31 dekabr 2010-cu il tarixinə və 2010-cu il ərzində Bank yerli qanunvericiliyə uyğun kapitalın adekvatlığı əmsalına riayət etməmişdir.

Minimal kapitalın adekvatlığı əmsalına uyğunsuzluqları aradan götürmək üçün Bank 2011-ci il ərzində səhmdar kapitalını 11,500 AZN artırmağı (Qeyd 28) və ARMB-dan 5,000 AZN məbləğinə kredit almağı (Qeyd 2) planlaşdırır.

28. Hesabat dövründən sonra baş vermiş hadisə

Fevral ayında səhmdarların ümumi iclası 500,000 yeni səhm buraxmaqla Bankın səhmdar kapitalını 10,000 AZN artırmağa razılaşmışdır. 4 aprel 2011-ci ildə Bank 3,600 AZN məbləğində ilk olaraq 180,000 səhm buraxmış, 6 aprel 2011-ci ildə isə 4,283 AZN məbləğində 214,135 səhm buraxmışdır.